

شناسایی و تحلیل پیشران‌های پیشگیری از جرم در محلات شهری تهران در راستای توسعه امنیت پایدار با استفاده از معادلات ساختاری فازی؛ مورد پژوهی: منطقه ۱۷ تهران^۱

شهرام سلطانی

دانشجوی دکتری گروه حقوق کیفری و جرم‌شناسی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

عباس شیخ‌الاسلامی*

دانشیار، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

عبدالرضا اصغری

استادیار، گروه حقوق و جزا و جرم‌شناسی دانشگاه علوم رضوی، مشهد، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۲۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۰۴

چکیده

گسترش روزافزون جمعیت در پهنه‌بندی جغرافیای شهری کشورهای در حال توسعه به همراه ناکارآمدی برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی و به ویژه عدالت اجتماعی پیامدهایی را به دنبال دارد که افزایش جرایم و بزهکاری‌ها یکی از مهم‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود. به گونه‌ای که «شرایط مکان» در وجود و عدم وجود، گسترش یا عدم گسترش جرم حائز اهمیت زیادی دارد. به همین دلیل تلاش برای توسعه امنیت پایدار شهری از طریق شناسایی عوامل مؤثر پیشگیری از جرم و روش‌های ارتقاء آن به یکی از چالش‌های فراروی برنامه‌ریزان، مسئولین و محققان رشته‌های مرتبط با این موضوعات تبدیل شده است. هدف پژوهش حاضر، شناسایی عوامل کلیدی مؤثر در راستای توسعه امنیت پایدار از طریق مدل پیشگیری از جرم در منطقه ۱۷ شهر تهران می‌باشد. براین اساس روش تحقیق، توصیفی-تحلیلی و اکتشافی است. تعداد ۴۸ زیرمتغیر عوامل اجتماعی-فرهنگی، اقتصادی، محیطی و نهادی مستخرج از مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاری (گرنند تئوری) با ۲۵ کارشناس در رشته‌های قضایی، انتظامی، جامعه‌شناسی و شهرسازی و تلفیق با ادبیات موجود بر اساس نظرات کارشناسان، شناسایی شد و این عوامل از طریق مدل معادلات ساختاری فازی (میک مک فازی زبانی) در چارچوب پرسشنامه اکسل و نظرسنجی از ۵۰ متخصص وزن‌دهی شدند و سپس یافته‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. روایی و پایایی پژوهش حاضر از طریق روش «گرنند تئوری» و نظریه «اشتراوس و کوربین» و مصاحبه با کارشناسان پژوهش براساس نظر خبرگان و مراجعه به ادبیات تحقیق مورد تأیید قرار گرفته و متغیرهای منتخب در فرآیند تحقیق قرار گرفتند. براساس یافته‌های پژوهش، ۱۰ زیرمتغیر بیکاری، توسعه اجتماعی-اقتصادی، فقر و نابرابری، اعتیاد، رضایت از زندگی، آموزش اجتماعی، انسجام خانوادگی، مشارکت اجتماعی، شبکه معابر و دسترسی و آلودگی نور و روشنایی به عنوان عوامل کلیدی در پیشگیری از جرم انتخاب گردیدند. نتایج بدست آمده حاکی از تأثیرات غیرقابل انکار ناهنجاری‌های اجتماعی، محیطی و اقتصادی در پیشگیری از جرم منطقه دارد و سیاست‌گذاران بایستی با عنایت به چنین نتایجی، مداخلات پیشگیری از جرم را در غالب یک رویکرد فراترکیبی تدوین نمایند.

واژگان کلیدی: پیشران‌های پیشگیری از جرم، توسعه امنیت پایدار، معادلات ساختاری فازی، منطقه ۱۷ تهران

۱- این مقاله مستخرج از رساله دکتری شهرام سلطانی با عنوان «توسعه امنیت پایدار در پرتو مدل پیشگیری از جرم برای محلات شهری (با تأکید بر منطقه ۱۷ تهران) با راهنمایی دکتر عباس شیخ‌الاسلامی و مشاور دکتر عبدالرضا اصغری در دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد در سال ۱۴۰۰ بوده است.

* نویسنده مسئول: sheikhholeslami@mshdiau.ac.ir

مقدمه

جغرافیا، علم مکان و فضا است که به دنبال مطالعه پراکنش فضایی پدیده‌ها و روابط فضایی آن‌ها در سطح زمین است. در چارچوب این تعریف، مفاهیم فضایی مانند نحوه قرارگیری، ساماندهی، توزیع، الگوی پخش، شکل، رتبه‌بندی، فاصله، موقعیت، طبقه‌بندی و روابط جغرافیایی و شبکه‌ای مطالعه و بررسی می‌شود (Husseini, 1397:2) مکان‌ها و مناطق جغرافیایی مختلف، براساس موقعیت و مشخصات خود ارزش‌های متفاوتی دارند. مجموعه این ارزش‌ها که عمدتاً متأثر از عوامل جغرافیایی‌اند، به یک مکان یا منطقه «قدرت» می‌بخشند و مکان‌ها یا مناطق هم معمولاً از این قدرت در راستای «توسعه حوزه نفوذ» و «اثرگذاری» (منفی یا مثبت) استفاده می‌کنند. در واقع، کشف وقوع پدیده‌ها در مکان‌های مختلف، تأثیر آن‌ها بر یکدیگر و علل وقوع آن‌ها از وظایف این علم محسوب می‌شود. یکی از این پدیده‌ها جرم است که وقوع آن موجب کم‌رنگ شدن امنیت در جامعه می‌شود (Ebadi Nejad, 1394:16) بررسی محیطی جرم اعم از محیط طبیعی و انسانی در حوزه جغرافیایی قرار می‌گیرد. در واقع، به علل محیطی وقوع جرایم پرداخته می‌شود. (YadollahNia, 1400). گسترش شهرنشینی همسو با حاکمیت دکتترین شهرسازی نوین در بسترگذار از جوامع سنتی به مدرن و پسامدرن (Sahmpour, 1400) و همچنین فرآیندسازی‌ها و بازساخت اجتماعی شهر (Sochandra, 2017:422)، تغییر ماهوی ساختارهای مختلف هویت بخش شهری، موجب پیچیده‌تر شدن ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی شهر و بروز ناامنی در محلات مسکونی شده است (Sochandra, 2017:422). نگاهی تاریخی به الگوهای زیستی بشر، نشان می‌دهد که امنیت نقش اساسی در شکل‌گیری و تکامل آن ایفا کرده و همیشه به عنوان عنصری مهم سایر ابعاد زندگی را تحت تأثیر قرار داده است (Rezvan and Fathi 1391:388).

تحقیقات نشان می‌دهد که امروزه و با توجه به تحولات و تغییرات ماهوی جوامع شهری، دولت به تنهایی قادر به تامین امنیت نیست. بر این اساس محققان بر نقش جامعه مدنی و عوامل متکثر دیگر در ایجاد امنیت، تاکید دارند (Bazrafshan, 2016:56). حس امنیت و آرامش شهروندان در محیط‌های پیرامون و محل کار و زندگی، رفت‌وآمد و گذران اوقات فراغت، محیط‌های آموزشی، فرهنگی و ... از عوامل مهم تأثیرگذار بر کیفیت زندگی شهروندان بوده و در این میان، مبارزه با جرم و کجروی‌های اجتماعی منوط به شناخت عوامل جرم‌زا در این محیط‌هاست.

از سویی دیگر آخرین پارادایم مطرح در امر برنامه‌ریزی و توسعه جوامع انسانی (بخصوص مراکز شهری)، توسعه پایدار بوده و این مفهوم در ابعاد مختلف اجتماعی، امنیتی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و ... می‌تواند اثرات مثبت بسیاری را در زیست‌پذیری اجتماعات شهری، ارتقاء کیفیت زندگی، تحقق شهر امن، ارتقای سطح امنیتی شهر و شهروندان داشته باشد (Heidari, 2016 & Rashidi Ebrahim Hessari, 2017). بنیاد مفهومی و کارکردی پارادایم توسعه پایدار امنیت محلات و اجتماعات شهری بر سه ساختار اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی- معیشتی و زیست محیطی- کالبدی تکیه داشته (Wenner, 2018:91) و با توسعه و ارتقاء شرایط اجتماعی و توانمندسازی اجتماعات شهری (Matskova, 2018:90)،

بهبود شرایط اقتصادی- معیشتی، زمینه‌ها، علل و... سعی در ایجاد پایداری و کاهش ناهنجاری‌های موجود در جوامع شهری بوده و در بستر تحقق و بازساخت چنین فضایی، تلاش بر پیشگیری و کاهش تعدد و تکرار جرائم شهری دارد. در این راستا، امروزه جرم و احساس ناامنی در برابر آن، در محلات شهری، از دغدغه‌های اصلی شهروندان به شمار می‌رود. نتایج برخی تحقیقات نیز مؤید این مطلب است. در ایران، دو سوم جمعیت در شهرها زندگی می‌کنند و این نسبت، روز به روز رو به افزایش است، مشکلات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرنشینی در چنین مقیاس وسیعی نیازمند حرکت به سمت شهرهای امن منطبق با معیارهای پایداری است (Zanjani, 2016: 12). نظرسنجی توسط رضوانی (۲۰۱۰) در هشت شهر بزرگ ایران (تهران، همدان، ارومیه، شیراز، کرمان، یزد، اصفهان، مشهد)، و بازنگری مجدد آن در سال (۱۳۹۹) به منظور تعیین میانگین امنیت نشان داد ۸۱ درصد ساکنان در این شهرها احساس ناامنی می‌کنند (Rezvan & Fathi, 2010: 388). در این میان؛ کلان‌شهر تهران اهمیت ویژه‌ای می‌یابد؛ چراکه مسأله امنیت شهری در تهران از دو بعد قابل توجه است: نخست به دلیل جایگاه ویژه‌ای که تهران در مدیریت اقتصاد ملی و همچنین کنترل و هدایت تمامی امور کشور با توجه به نظام متمرکز دولتی موجود دارد، دوم آن که به طور کلی کلان‌شهرها زمینه‌ساز انحراف و ناهنجاری‌های اجتماعی هستند. هم‌اکنون تهران به دلیل شرایط خاص جمعیتی و فضایی-کالبدی خود دارای بالاترین آمار جرم و جنایت در بین شهرهای کشور است و از نظر جرایم شهری تفاوتی فاحش با سایر شهرهای کشور دارد (Soltani, 2016: 88).

در این بین، متأسفانه در برخی مناطق تهران، به دلایل مختلف اجتماعی و اقتصادی و حتی فعالیتی، زمینه‌های مساعدتری برای بروز و تشدید ناامنی وجود دارد؛ از این‌رو زندگی اجتماعی مردم با مشکلات جدی روبه‌رو شده است. بر این اساس، از جمله مناطق تهران که می‌توان به آن اشاره کرد؛ منطقه ۱۷ شهرداری تهران است که دارای ویژگی‌های از جمله تراکم جمعیتی زیاد، پایین بودن حس تعلق به مکان، ساکنان مهاجر و از قشر کم درآمد جامعه، خانه‌ها و زمین‌های متروکه و مخروبه؛ بلوک‌بندی درونگرا، کمبود خدمات شهری داخل بافت؛ وجود کاربری‌های فراشهری در منطقه، دارای بافت فرسوده و بسیار فشرده و متراکم و شبکه معابر کم عرض می‌باشد (Seifoddini, 2014: 53). عامل دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد وجود گسیختگی کالبدی بافت به دلیل وجود عبور دو مسیر راه آهن (تهران - تبریز و تهران - جنوب) از داخل این بافت است (Taghvayi, 2011: 21). با توجه به موارد مذکور می‌توان گفت که این مؤلفه‌ها مشکلات بسزایی را - از آن جمله احساس ناامنی ساکنین این منطقه - برای شهروندان به وجود آورده که در نهایت منجر به توزیع کانون‌های جرم با انواع جرایم شهری در سه ناحیه این منطقه گردیده است.

نیاز به امنیت در شهرها و بخصوص در محلات ناامن، بازتابی است کالبدی و فضایی که به عنوان یک اصل مهم و حیاتی تلقی می‌گردد. و این ضرورت و اهمیت مطالعات امنیت محلات ناامن شهری را نشان می‌دهد، بدیهی است که بدون بررسی و کسب آگاهی از محله، کسب بازخورد و اطلاع از میزان اجرای سیاست‌های تدوین شده و موارد اجرا

شده همگام با تغییرات ماهوی جوامع شهری، رسیدن به هدف پیشگیری از جرم در این محلات، میسر نخواهد شد. بدون شک، تمامی این موارد بدون الگوشناسی و الگودهی از مفهوم امنیت پایدار محلات نامن، اندازه‌گیری و ارزیابی میزان امنیت پایدار و جرم در محله مذکور امکان پذیر نخواهد بود.

هرچند در زمینه جرم و پیشگیری از جرم در مورد تهران و منطقه ۱۷ مطالعاتی انجام شده (جدول ۵) ولی با نگاهی به ادبیات پژوهش و مطالعات صورت گرفته محققان در حوزه امنیت اجتماعی؛ این موضوع نشانگر این است که تاکنون مطالعه‌ای آینده‌پژوهانه در رابطه با عوامل کلیدی پیشگیری از جرم در منطقه مورد مطالعه (منطقه ۱۷ تهران) در سال‌های اخیر صورت نپذیرفته است که این موضوع، اهمیت و ضرورت نیاز به چنین مطالعه‌ای را دو چندان می‌کند. به عبارت دیگر، شناسایی پیشران‌های کلیدی پیشگیری از جرم، می‌تواند جهت و افق سیاست‌گذاری در حوزه جرم‌ستیزی را تسریع بخشد و دیدگاه دقیق‌تری از عوامل مورد نیاز جهت‌گیری پیشگیری از جرم را در منطقه تبیین نماید که این تحقیق در صدد انجام چنین مطالعه‌ای است.

بدین ترتیب این تحقیق شامل برخی مفاهیم اساسی در شناسایی پیشران‌های پیشگیری از جرم و الگوسازی امنیت پایدار در محلات نامن شهری و کلانشهری است که رویکردی تبیینی را در خصوص تأثیر عوامل اجتماعی، اقتصادی، محیطی و نهادی بر یکدیگر در کاهش و پیشگیری و یا افزایش جرائم شهری ارائه می‌نماید. از آنجاکه محله‌های شهری بخش تفکیک‌ناپذیر حیات کلی شهرها و محل کنش اجتماعی شهروندان و عرصه عینیت‌ساز رفتارهای آن‌ها می‌باشند، ضروری است تا موضوع امنیت در محلات نامن شهری و اثرات آن بر پیشگیری و کاهش تکرار جرائم شهری مانند اعتیاد، سرقت، مواد مخدر و... در منطقه ۱۷ شهرداری تهران مورد مطالعه قرارگیرد. بنابراین با توجه به مباحث گفته شده می‌توان گفت ضرورت پژوهش‌های کاربردی و علمی در خصوص امنیت و ایجاد حس امنیت در ساکنان این منطقه و متقابلاً پیشگیری از جرم را هرچه بیشتر از گذشته تأیید می‌کند.

باتوجه به نقش و ماهیت مکانی محلات شهری، شرایط محیطی و جغرافیایی که افراد در آن زندگی می‌کنند، بین بزه کاری و میزان پایداری در ابعاد اجتماعی، محیطی (جغرافیایی)، اقتصادی و سازمانی همبستگی وجود دارد. لذا هدف اصلی این تحقیق «تبیین الگوی امنیت پایدار محلات نامن شهری در منطقه ۱۷ تهران با تأکید بر مدل پیشگیری از ارتکاب جرم»؛ و ایده اصلی مقاله حاضر، شناسایی پیشران‌های کلیدی مؤثر در پیشگیری از جرم با تأکید بر عوامل اقتصادی، اجتماعی، محیطی برای روشن کردن نقاط حیاتی در سیاست‌گذاری‌های افزایش امنیت پایدار است. در این راستا؛ درارتباط با مساله اصلی تحقیق، سؤالاتی مطرح می‌شود: بیشترین متغیرهای تأثیرگذار مستخرج از سیستم، مربوط که کدام یک از عوامل اجتماعی، اقتصادی، محیطی می‌باشد؟ تأثیرپذیرترین متغیرهای سیستم، کدام عوامل هستند؟

مبانی نظری

شهرها قطب نوآوری و بهره‌وری اقتصادی هستند. اما اغلب مشکلات جرم و خشونت زیادی را تجربه می‌کنند، از جمله سرقت، قاچاق مواد مخدر و انسان، خشونت جنسی و جنسیتی، خشونت وابسته به باندهای تبهکار و جرایم سازمان یافته، که به طور نامتناسبی بر محروم‌ترین جوامع شهری تأثیر می‌گذارد (Sanaei, Solmaz, 1399). دستور کار جدید شهری برنامه اسکان بشر ملل متحد (۲۰۳۰) خواستار تلفیق اقدامات فراگیر برای ایمنی شهری با هدف توسعه شهرهای فراگیر، ایمن، مقاوم و پایدار است. این سند برای توسعه پایدار شامل اهداف بی‌شماری در رابطه با جرم و خشونت و پیشگیری از جرم است و کشورهای عضو می‌بایست تلاش‌ها برای شمول اجتماعی و اقتصادی با هدف پیشگیری از جرم و خشونت را تقویت کنند.

پیشگیری از وقوع جرم در دو معنای عام و خاص به کار می‌رود. پیشگیری به معنای عام و موسع، هر اقدام کیفی یا غیرکیفری است که مانع ارتکاب جرم و سبب کاهش نرخ بزهکاری می‌شود (Fielding, 2021:3) پیشگیری به معنای خاص یا مضیق نیز مهار بزهکاری از طریق حذف یا محدود کردن عوامل جرم‌زا و یا مدیریت مناسب نسبت به عوامل محیطی است که توسط دولت و جامعه مدنی به کار گرفته می‌شود. پیشگیری از وقوع جرم، مجموعه یا به صورت جزئی، محدود کردن دامنه ارتکاب اقداماتی است که هدف غایی و نهایی آن، منحصراً جرم و غیرممکن کردن، مشکل کردن یا کم کردن احتمال وقوع جرم است (Douglas & Brandon, 2019:70). لذا در مهم‌ترین تعریف از «پیشگیری از جرم» توسط «اشنایدار» و «کیتچن» چنین تبیین می‌شود: «یک الگویی از نگرش‌ها و رفتارها که به کاهش تهدیدات و افزایش احساس ایمنی و همچنین امنیت توجه دارد، به طور مثبت به کیفیت زندگی تأثیر گذاشته و به توسعه محیط‌هایی که جرم نتواند رشد و نمو نماید، کمک می‌کند» (Boateng, 2016:9).

مهم‌ترین مکاتب مهم مرتبط با جرم و پیشگیری از جرم که در این تحقیق مورد توجه قرار می‌گیرند (شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق) شامل: نظریه کلاسیک (با رویکرد بازدارندگی) (Douglas & Brandon, 2019:70)؛ نظریه فشار (افزایش فرصت)؛ (Boateng, 2016:9). نظریه اثبات‌گرا (با رویکرد تشخیص پزشکی)؛ (Hu, 2018:8) نظریه برچسب زنی (با رویکرد جرم‌زدایی)؛ نظریه جرم‌شناسی مارکسیستی (با رویکرد جلوگیری از فاصله طبقاتی)؛ (Sas, 2022:12)؛ دیدگاه فمینیستی (با رویکرد ایجاد برابری)؛ دیدگاه محافظه کار (با رویکرد توجه به اخلاقیات) (Douglas & Brandon, 2019:70)؛ نظریه پسانوگرایی (با رویکرد عدم توسل به زور).

ظهور نگرش پیشگیرانه و افزایش سیاست‌های پیشگیری و ساختارهای متولی اجرای آن از «تغییر پارادایم» در قلمرو عدالت کیفری و کنترل بزه کاری، تغییر بنیادی چگونگی مدیریت جرم و تنظیم روابط اجتماعی توسط جامعه حکایت می‌کند، که براین مبنا نظریات گوناگونی مطرح گردیده است (Fielding, 2021:3) امروزه همکاری و تعامل در پیشگیری به یکی از جنبه‌های اجتناب‌ناپذیر کنترل بزه‌کاری معاصر تبدیل شده است. بر همین اساس در طول دو دهه گذشته با

نوعی افزایش زیر ساخت‌های جدید در سطح محلی مواجه هستیم که به شیوه جدید به کنترل بزه‌کاری و بی‌نظمی می‌پردازد (Hu,2018:8). این زیرساخت جدید تا حد زیادی به سمت یک‌سری اهداف و اولویت‌هایی مانند پیشگیری، امنیت، کاهش ریسک، کاهش ترس و ضرر یعنی متفاوت با اهداف سنتی تعقیب، مجازات و نظام عدالت کیفری جهت گیری کرده است (Sas,2022:12).

با توجه به مکاتب مهم مورد اشاره در زمینه جرم و پیشگیری از جرم و نظریات محیطی؛ جغرافیایی و فضاهای شهری؛ مهم‌ترین چارچوب‌های نظری و رویکردهای جرم‌شناسی کاربردی روش‌های پیشگیری از جرم که می‌تواند در ارتباط جرم و جغرافیا (مکان) و متغیرهای مهم و مؤثر در تحقیق از نظر پیشگیری از جرم مورد توجه قرار بگیرد (شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق) شامل: پیشگیری اولیه؛ پیشگیری ثانویه؛ پیشگیری ثالث؛ (Niazpour,2004: 170). پیشگیری موقعیت‌مدار؛ پیشگیری اجتماعی؛ پیشگیری رشد‌مدار؛ پیشگیری جامعه‌مدار (Bayat,2008:27)؛ پیشگیری پلیسی (پیشگیری انتظامی و نهادی)؛ (Abadi,2009:1242). پیشگیری عادلانه از جرم؛ پیشگیری کوتاه مدت یا خرد؛ پیشگیری بلندمدت یا کلان؛ پیشگیری انفعالی؛ پیشگیری فعال (krofrd,2007:883)؛ پیشگیری کنشی یا غیرکیفری؛ پیشگیری واکنشی یا کیفری؛ (Abachi,1383:58). پیشگیری قضایی؛ پیشگیری انتظامی (Ghasemi,2009:193) پیشگیری عام و خاص؛ پیشگیری وضعی (Chaleh Chaleh,2008: 6). پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی (Piz,2004:138) و پیشگیری مرتبط با مکان می‌باشد.

تغییر جهت‌گیری مورد اشاره، همپای با افت اعتماد به ظرفیت نظام عدالت کیفری رسمی در ارائه پاسخ مناسب به افزایش بزه‌کاری حرکت کرده است. این انتخاب جهت پیشگیری، ترجمان اقرار تدریجی به کارآیی محدود ضمانت اجراهای کیفری و نهادهای رسمی دولتی در کنترل اجتماعی است. سست شدن روابط و تعهدات سنتی و ارتقای فرهنگی و سیاسی بزه‌دیده نیز از جمله عواملی است که این تغییر پارادایم را تحت تأثیر خود قرار داده است (Douglas & Brandon,2019:70). در واقع، در حالی که اعتماد به نظام سنتی عدالت کیفری، به ویژه کارآیی پاسخ‌های کیفری و باز پروری در حال تضعیف است، محققان و مسئولان سیاسی به حق، به جای دیگری چشم دوخته‌اند. در این بستر و اوضاع و احوال، ارتقای سیاست پیشگیری، با توجه به بحران افزایش بزه‌کاری مرتبط با توسعه یک جامعه مصرف‌گرا و فراوانی اموال آسیب‌پذیر در برابر جرم، می‌تواند راهکار مناسبی باشد (Najafi Abrand Abadi,2009:723).

نظریات عوامل محیطی مؤثر در پیدایش جرم (نظریات مکانی جرائم شهری)

اولین مطالعات جغرافیای بزه‌کاری در شهرها به شیوه علمی از نیمه اول قرن نوزدهم و با بهره‌گیری از اندیشه‌های اکولوژیکی اجتماعی (کارهای اولیه کتله و گری) شروع و توسط محققین و دانشمندان مکتب اکولوژی اجتماعی شیکاگو در اوایل قرن بیستم (شاو و مک‌کی) ادامه یافت. مطالعه جرم و مکان‌های جرم خیز در سال ۱۹۹۳ به وسیله «برانتینگهام»

برای کشف عمل متقابل مجرمین و محیط‌های کالبدی و اجتماعی بعنوان هدف جرم آن‌ها انتخاب می‌شود، ارائه شد. به نظر وی، جرم نتیجه عمل متقابل انسان و حرکت در مکان و فضا است (Pishgahi Fard, 2011:83). اما از چند دهه قبل خصوصاً از سال ۱۹۹۰ به بعد و با رشد شتابان شهرها و افزایش بی‌رویه جرم و جنایت در آن‌ها توجه و علاقه زیادی نسبت به بررسی‌های مکانی جرایم شهری شکل گرفت و همین امر موجب شد تا ابزارهای تحلیل فضایی توسعه یافته و نظریات و رویکردهای مکانی جدیدی در این زمینه مطرح گردد. (جدول ۱) به یک مقایسه تطبیقی از نظریات مهم در جرم‌شناسی محیطی می‌پردازد.

جدول ۱. مقایسه تطبیقی نظریات مطرح در حوزه جرم‌شناسی محیطی از زاویه مکان جغرافیایی و مدیریت مکان جغرافیایی

Table 1. A comparative comparison of the proposed theories in the field of environmental criminology from the perspective of geographic location and geographic location management

ردیف	نظریه هاو مکاتب	نظریه پرداز	هدف و ایده اصلی نظریه
۱	اکولوژی انسانی	ارنست هاکل	هدف، آگاهی از تفاوت‌های اکولوژیکی محلات شهری و به کارگیری شاخص‌ها در شناخت زندگی مردم در محلات شهر (Shakoi, 1365)
۲	مکتب شیکاگو	برگس و پارک	جدایی‌گزینی اجتماعی وضع موجود در محلات مختلف شهری تفاوت‌های فرهنگی.
۳	جرم‌شناسی محیطی	برانتینگهام	بیشتر بر عناصر جغرافیایی جرم، شامل، مسیرها و الگوها در ارتباط رویدادهای جغرافیایی و زمانی تأکید دارد (Schneider, 1987: 149).
۴	سفر مجرمانه	هریس و وایت	برپایه بررسی دو عامل مکان و فاصله سفرهایی که مجرمین برای ارتکاب جرم خود انجام می‌دهند استوار است.
۵	ترکیب فضا	هلیبیر	روابط میان رفتار و کاربرد مکان عواملی مانند شبکه‌های مکانی، رفت و آمد عابران، کاربرد زمین، الگوهای جرم‌های را مطالعه می‌کند.
۶	پنجره‌های شکسته	کلینگ و ویلسون	برخی محیط‌های خاص جاذب مجرمینی بالقوه برای ارتکاب جرم می‌باشند (Kalantari, 1380: 82).
۷	پیشگیری وضعی از جرم	کلارک	این ایده، از این جهت اهمیت دارد که مرزهای مکان قابل دفاع و CPTED را به ورای محیط فیزیکی گسترش می‌دهد تا موضوعات مدیریتی و کاربردی، مانند برنامه‌ریزی مکان و ارتباطات را نیز دربرگیرد (Schneider, Tedkichen, 1387: 149).
۸	فضای مقاوم در برابر جرم	نیومن	این نظریه به خودیاری مردم بیش از مداخله دولت، اهمیت می‌دهد و همچنین به طراحی کالبدی در افزایش سطح نظارت طبیعی بسیار توجه شده است (Kalantari, 1380).
۹	انتخاب منطقی	اشنایدر	نوع جرم، زمان، جاذبه‌ها و امکانات مکان برای انجام عمل مجرمانه می‌اندیشد.
۱۰	فعالیت روزمره	فلسون و کوهن	در مرحله وقوع جرم بایستی انگیزه بزهکار و یک هدف خوب در یک مکان مشابه و یک زمان مشابه وجود داشته باشد و ناظر غایب و یا بی‌اثر باشد (Jabari, 1388: 79).
۱۱	الگوی جرم	فلسون	مجرمان چگونه اهدافشان را در مسیر فعالیت‌های روزانه خودشان پیدا می‌کنند.
۱۲	کانون‌های جرم خیز	شرمن و گارتین	برخی محدوده‌ها یا نقاط خاصی از شهر به دلیل وجود برخی عناصر کالبدی، اجتماعی، اقتصادی دارای تعداد جرم زیادی می‌باشند.
۱۳	آسیب‌شناسی شهری	اف، ال، سوتیزر	آسیب‌شناسی شهری پیدایش، کیفیت، پراکندگی جرایم، امراض، ناآرامی‌های شهری را در محلات شهرهای مختلف جهان (Salehi, 1387: 132).
۱۴	چشمان خیابان	جین جیکوبز	علاوه بر تلاش پلیس، امنیت عمومی در شهر، حاصل یک شبکه پیچیده از معیارها و کنترل‌های اختیاری درباره پیاده‌روها و کاربری‌های مجاور می‌باشد.
۱۵	فضاهای قابل دفاع	نیومن	در واقع فضای دفاع پذیر به بررسی تأثیر رفتار اجتماعی تولید شده از موضع برنامه‌ریزی، طراحی و معماری می‌پردازد.
۱۶	پیشگیری از جرم از راه طراحی محیطی	جفری	هدف این روش، کاهش جرم و جنایت با حذف و یا مسدود کردن فرصت‌های جرم و جنایت است.

Source: (Authors, 1401)

در این میان؛ از جمله نظریات و رویکردهای کاربردی جرم و جغرافیا را می‌توان نظریات مکانی جرایم شهری؛ نظریه مکان‌های جرم خیز؛ نظریه مکان ویژه؛ نظریه بافت‌های آسیب پذیر و فضای مقاوم در برابر جرم را در ارتباط با اهداف مطرح کرد (Soltani, 2021). باتوجه به اینکه جرم و جنایت در مکان‌های مختلف از جمله شهرها موجب خسارت‌های بی‌شماری در سلسله مراتب فضایی می‌شود (فروملی، ملی و فراملی)، نظام‌های نظری گوناگونی در قالب تحقیقات

جغرافیایی، اجتماعی و اقتصادی در صدد ایجاد الگوهای فضایی مؤثر برای کاهش جرائم هستند. جدول (۲) به مهم‌ترین نظریات کاربردی در ارتباط جرم و جغرافیا و جدول (۳) نظریات مطرح در رابطه با جرم و خشونت در فضای شهری را که در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته است؛ اشاره دارد.

جدول ۲. نظریات کاربردی رابطه جرم و جغرافیا

Table 2. Applied theories of the relationship between crime and geography

ردیف	نظریات مکانی جرایم شهری	برای پیشگیری از جرم علاوه بر مجرم باید به مکان وقوع جرم نیز توجه شود و به حذف فرصت‌ها و کاهش جرائم پرداخته شود.
۱	نظریه مکان‌های جرم خیز	به هم ریختگی فضایی و آشوب‌های مکانی در اثر نبود انسجام اجتماعی عامل اصلی شکل‌گیری کانون‌های جرم خیز مانند ساختمان‌های متروکه، خرابه‌ها و فضاهای تخریب شده در کنار نبود نظارت کافی، باعث تشویق مجرمان به ارتکاب جرم در این مکان‌ها می‌شود.
۲	نظریه مکان ویژه	توجه به مکان ویژه شهری بخصوص مرکز شهر که در آن جرائم شهر به دلیل تراکم بافت شهر و جمعیت، میزان جرایم بیشتر است. دلایل اقتصادی، اجتماعی و کالبدی دلیل اصلی برای ارتکاب جرم در این مناطق است.
۳	نظریه بافت‌های آسیب‌پذیر	از این بافت‌ها تحت عنوان فضاهای بدون دفاع یاد می‌شود. فرسودگی بیش از حد اماکن شهر باعث ایجاد مخروبه‌ها و بی‌غوله‌ها شده است که با توجه به نبود جمعیت زیاد به مکان‌های مساعد برای کجروی‌های اجتماعی تبدیل شده و به مکان‌های جغرافیایی نامن تبدیل گشته است. در واقع، این مکان‌ها غیرقابل دفاع هستند.
۴	فضای مقاوم در برابر جرم	فضاهایی که امکان دیدن و دیده شدن در آن‌ها بیشتر است و در ضمن امکان کمی برای فرار فراهم آورد، دارای پتانسیل کمی برای فعالیت مجرمان است. در واقع، این مکان‌ها قابل دفاع هستند و نظارت بر آن‌ها بیشتر است.

Source: (khalantari,1390)

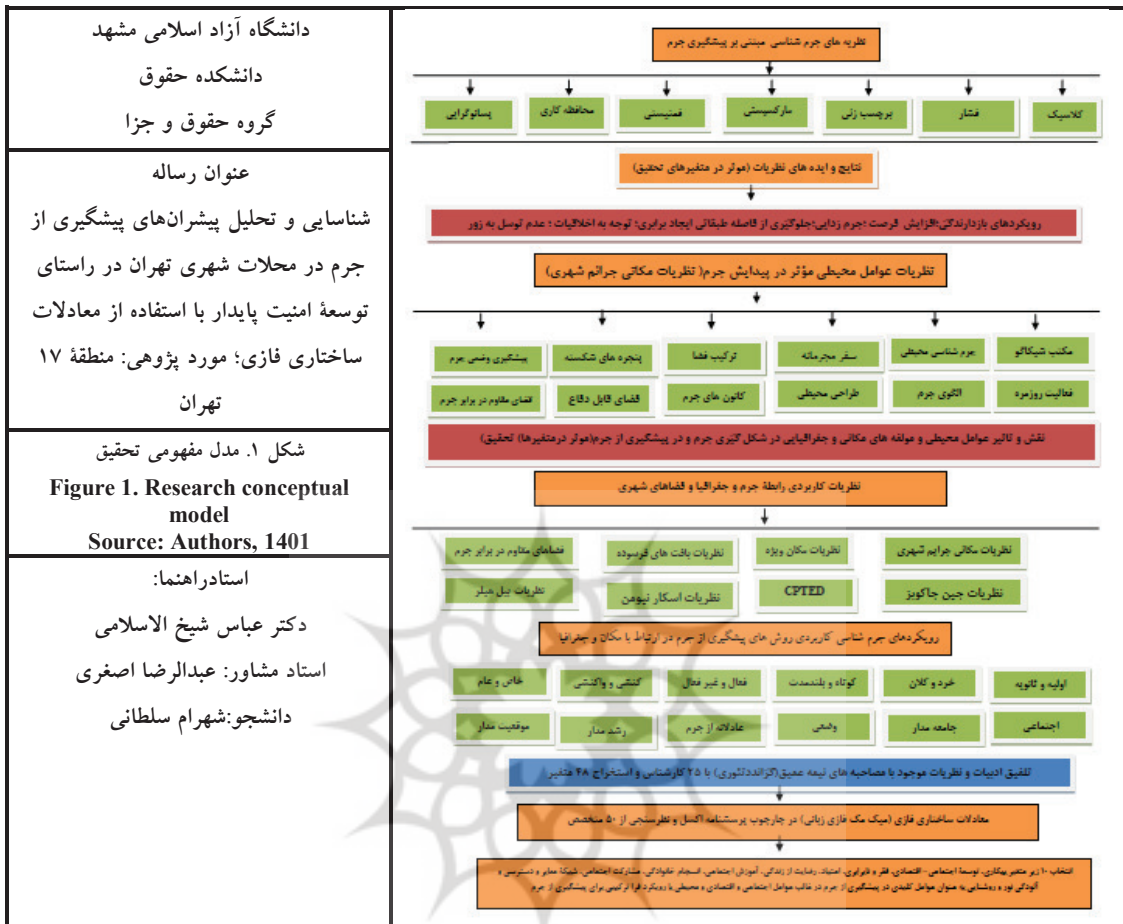
جدول ۳. نظریات مطرح در رابطه با جرم و خشونت در فضای شهری

Table 3. Proposed theories regarding crime and violence in urban space

نظریه	کنترل فضا/حاکمیت	نظارت	فعالیت
جین جاکوینز	تمایز کردن آشکار عرصه عمومی و خصوصی	نیاز به چشم‌هایی نظاره‌گر از سوی صاحبان طبیعی، هم ساکنان و هم استفاده‌کنندگان.	فعالیت‌های همجوار خیابان می‌بایست رهروان پیوسته‌ای را فراهم کند، تا بحث نظارت تقویت.
اسکار نیومن	محیط کالبدی می‌بایست دارای خصوصیات مانند مکانیزم‌های نمادین، مرزها و سلسله مراتبی تعریف شده از عرصه‌های خصوصی تا عمومی باشد تا پهنه‌های مختلف درک و دانسته شود.	ایجاد ظرفیت کالبدی نظارتی در فضا تا فرصت نظارت برای ساکنان و دیگر نهادها ممکن گردد.	مخالف این نظریه است که حضور فعالیت‌های بیشتر و بالاخص حضور فعالیت‌های تجاری میزان جرم و جنایت را کاهش می‌دهد.
CPTED	کنترل دسترسی‌های طبیعی با هدف کاهش فرصت دسترسی به هدف جنایت و استفاده از محصوریت‌های کالبدی.	نظارت طبیعی به عنوان نتیجه معمولی استفاده از مایملک.	بر کاهش فعالیت از طریق حرکت و در نتیجه، کاهش سطح فعالیت تاکید دارد.
بیل هیلر	فضاهایی که با سایر فضاها یکپارچه شده‌اند، پیاده‌ها را تشویق به حرکت و تماشا در آن فضاها می‌کنند.	نظارت از طریق مردمی که در فضا حرکت می‌کنند، تامین می‌گردد.	از طریق یکپارچه سازی فضا و مسیرهای حرکت می‌توان فضاهای به هم پیوسته‌ای را تعریف کرد.

Source: (Carmona, 2003:121)

طبق مدل مفهومی طراحی شده (شکل ۱) تحقیق حاضر با اتخاذ رویکرد تلفیقی و فراترکیبی از انواع رویکردهای جرم و نظریات و رویکردهای پیشگیرانه و با توجه به نظریات محیطی و جغرافیایی - مکانی مرتبط با جرم طراحی و تدوین شده است و در راه شناخت انواع جرم‌های موجود در منطقه و پیشگیری از آن از رویکرد میان‌رشته‌ای (تلفیق جغرافیا، شهرسازی و حقوق و جرم‌شناسی) استفاده می‌کند.

پیشینه پژوهش

با عنایت بر ماهیت میان رشته‌ای پژوهش حاضر، در این زمینه تحقیقات جامع و کاملی در رشته جغرافیا؛ شهرسازی؛ جامعه‌شناسی؛ حقوق و جرم‌شناسی صورت گرفته است. با این حال، استفاده از روش‌های آینده‌نگرانه در تحلیل و تفسیر عوامل پیشگیری از جرم موضوعی است که در مطالعات محدودی از جمله در مورد محلات شهری به کار گرفته شده است (جدول ۴). بیشتر مطالعات فوق از نگاه کاربرد طراحی شهری و شهرسازی و تاثیر آن پیشگیری از وقوع جرم و تکرار می‌باشد. و این پژوهش از دریچه محققان علم حقوق با رویکرد میان رشته‌ای و با رویکرد آینده‌نگری و از این فرآیند چنانچه اشاره گردید، مبتنی بر اتخاذ رویکرد کیفی و کمی در الگوسازی امنیت پایدار محلات شهری (به صورت عینی-ذهنی)، بکارگیری از اسناد و مدارک موجود، نظرسنجی از جامعه خبرگان و کارشناسان (در تخصص حقوق، جرم‌شناسی، شهرسازی، اقتصاد، جامعه‌شناسی، معماری و...) و در نتیجه اتخاذ رویکرد میان رشته‌ای به پدیده جرم شهری و پیشگیری از آن با استفاده از بکارگیری الگوریتم‌های نوین محاسباتی در ارزیابی و تاثیر سیاست‌های پیشگیرانه جرائم تحلیل‌های عاملی-ساختاری خواهد بود. در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ تحقیقاتی در مورد منطقه ۱۷ نیز انجام گردیده

(جدول ۵)، ولی با توجه به شرایط حال حاضر که جرایم شهری نسبت به افزایش جمعیت و مشکلات اقتصادی و اجتماعی تشدید شده ناشی از مهاجرت و سایر موضوعات معیشتی مطالعات جدیدتری با نگرش‌های پیشگیری از جرم با رویکرد آینده نگری انجام نشده است.

جدول ۴. ادبیات و پیشینه داخلی و خارجی در ارتباط با جرم و امنیت پایدار

Table 4. Domestic and foreign literature and background related to Bajram and sustainable security

پژوهشگران	عنوان پژوهش	هدف پژوهش	یافته‌ها و نتایج
سرور (۱۳۹۳)	بررسی شاخص‌های توسعه در مناطق مرزی در راستای تحقق امنیت پایدار (آذربایجان غربی)	بررسی شاخص‌های توسعه در میان شهرستان‌های این استان	عدم توزیع متعادل شاخص‌های توسعه در میان شهرستان‌های این استان
حیدری (۱۳۹۴)	ارائه الگوی محله امن از طریق معیارهای طراحی پایدار محیطی (مهر شهر کرج)	ارایه الگوی محله امن بر مبنای معیارهای طراحی پایدار محیطی	عامل اصلی پایدار نگه داشتن تلاش‌های پیشگیرانه در برنامه‌ریزی و اجرا برای تامین امنیت نهفته است.
شریغه خلیزه (۲۰۱۶)	ارزیابی با استفاده از اصول پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی در پارک‌های شهری	ارزیابی ادراک عمومی امنیت در فضاهای شهری	معیارهای متعددی از برنامه‌ریزی محیطی می‌تواند بهبود شرایط امنیتی و کاهش ارتکاب جرم را تبیین کند.
بورس و همکاران (۲۰۱۷)	تأثیر متقابل جرم در سفرهای فعال و پایدار شهری: روش‌های جدید جغرافیایی و نظریه‌ها	بررسی تأثیر متقابل جرم در سفرهای فعال و پایدار	ارتقاء بیشتر مولفه‌های امنیت در مقصد می‌تواند در تکرار جرم مؤثر بوده و از وقوع آن جلوگیری کند.
پاراما و همکارانش (۲۰۱۷)	ردیابی ضرورت بازرسی و تامین ایمنی در ساخت فراگیر شهر: گامی بسوی شهر هوشمند	بررسی ضرورت بازرسی و تامین ایمنی در ساخت فراگیر شهر	راهبرد اجتماع محور و برنامه‌ریزی محیطی (افزایش کنترل و بازرسی‌های نامحسوس) باعث پیشگیری و کاهش ارتکاب جرم می‌شود.
مانسوکاوا تاسوکی (۲۰۱۸)	پیشگیری از جرم از طریق توانمندسازی جامعه: مطالعه تجربی سرمایه اجتماعی در کیوتو، ژاپن	ارائه مدل توانمندسازی جامعه به منظور پیشگیری از جرم	سرمایه اجتماعی تأثیر قابل توجهی بر کاهش جرم و جنایت خیابانی داشته و سرمایه اجتماعی ترس از جرم و جنایت را کاهش می‌دهد.

Source: (Authors, 1401)

جدول ۵. ادبیات و پیشینه در ارتباط با جرم و امنیت پایدار در منطقه ۱۷ تهران

Table 5. Literature and background related to Bajram and sustainable security in the 17th district of Tehran

پژوهشگران	عنوان پژوهش	نتایج پژوهش	مقایسه با پژوهش حاضر
غلامرضا لطیفی و همکاران (۱۳۹۲)	فضاهای نابرابر شهری در تهران (مطالعه موردی: مناطق ۳ و ۱۷)	نتایج نشان می‌دهد در طی سه سرشماره توزیع مطلوبیت فضا با توزیع شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی رابطه معناداری دارد.	در تحقیق حاضر مشکل جرم از دیدگاه‌های مکانی و محیطی در بازه زمانی ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ مطرح شده است.
علی اکبر تقوایی و همکاران (۱۳۹۲)	امنیت شهری و نقش برنامه‌ریزی شهری در ارتقا و بهبود آن (منطقه ۱۷ تهران)	نتایج این تحقیق نشان می‌دهد، تفکر و اندیشه‌های برنامه‌ریزی شهری در بهبود امنیت منطقه از اهمیت بالایی برخوردار است.	اما در این تحقیق با رویکردی از اندیشه‌های محیطی؛ جغرافیایی و نظریات پیشگیری از جرم به متغیرها پرداخته است.
حسن ذبیحی و همکاران (۱۳۹۳)	ارایه مدل تحلیلی برای ارتقای امنیت شهری از طریق رویکرد امنیت طراحی (منطقه ۱۷ تهران)	نتایج نشان دهنده تفاوت میزان امنیت شهری در میان پهنه‌های چهارگانه محدوده مطالعاتی است به نحوی که پهنه ۴ امن ترین پهنه در محدوده محسوب می‌شود.	در تحقیق حاضر ۳ ناحیه مورد مطالعه و با متخصصین و از نظر زمانی در سال ۱۴۰۰ با هدف بکارگیری رویکردی در جهت کاهش جرایم شهری و ارتقاء امنیت شهری در ۴ پهنه ناحیه ۳.
سجاد احمدی و همکاران (۱۳۹۲) و سیف الدینی	تحلیل فضایی الگوهای بزهکاری در منطقه ۱۷ تهران برگرفته از دو پایان نامه احمدی و خانم سیف الدینی (۱۳۹۱)	نتایج شاخص ترین نزدیک همسایه توزیع فضایی جرایم مرتبط با مواد مخدر و سرقت در منطقه ۱۷ با تمرکز بر کاربری اراضی	این تحقیق با تمرکز بر جرایم محلات مختلف منطقه و عدم توجه به کاربری‌های شهری در سال ۱۴۰۰ می‌باشد.

Source: (Authors, 1401)

جنبه جدید بودن و نوآوری و کاربردی بودن تحقیق در مقایسه با تحقیقات دیگران

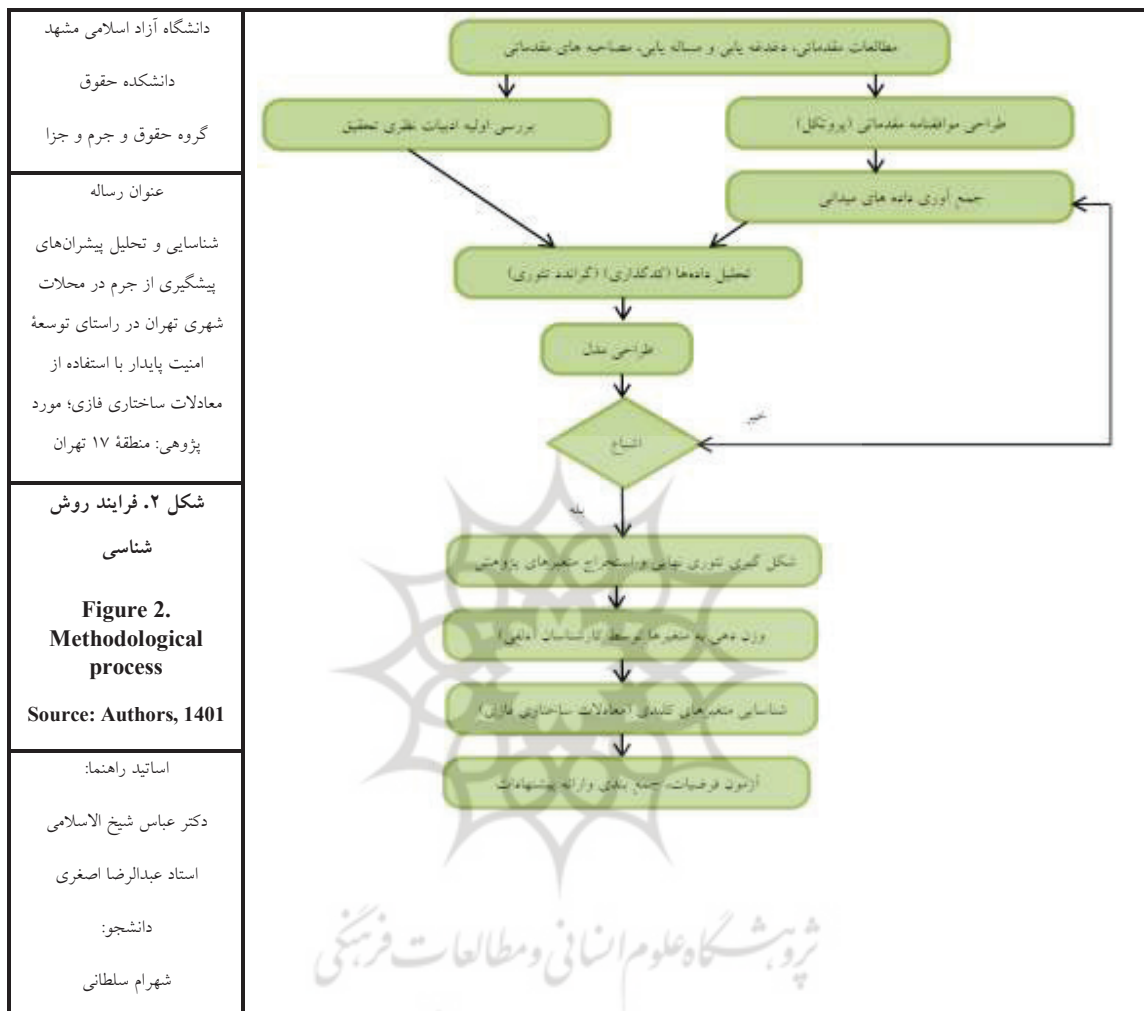
امروزه جرم و احساس ناامنی در برابر آن، در محلات شهری، از دغدغه‌های اصلی شهروندان و در غالب علوم میان رشته‌ای به شمار می‌رود. تمایز این پژوهش با مطالعات پیشین در این خصوص است که سعی بر این دارد تا با دید آینده‌نگرانه، امنیت پایدار محلات شهری را تحلیل نموده و همچنین در مرحله برنامه‌ریزی پویا جهت اعمال اقدامات پیشگیرانه، ضمن ارائه دیدگاه نظری، مدل مفهومی جدیدی را ارائه نماید، این فرآیند مبتنی بر اتخاذ رویکرد کیفی در شناسایی عوامل کلیدی در امنیت پایدار محلات شهری (به صورت عینی-ذهنی)، بکارگیری از اسناد و مدارک موجود، نظرسنجی از جامعه خبرگان و کارشناسان همه این رشته‌ها و در نتیجه اتخاذ رویکرد میان رشته‌ای به پدیده جرم شهری و پیشگیری از آن با استفاده از بکارگیری الگوریتم‌های نوین محاسباتی در ارزیابی و تاثیر سیاست‌های پیشگیرانه جرائم، تحلیل‌های عاملی- ساختاری خواهد بود. همچنین لازم به ذکر است که استفاده از مدل میک‌مک فازی زبانی، در مطالعات جرم‌شناسی و امنیت تاکنون در سطح ایران و جهان مورد استفاده قرار نگرفته است، همچنین این پژوهش نسبت به سایر تحقیقات از حساسیت بیشتری در ارتباط با شناسایی مصاحبه‌کنندگان و جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها از نظر کلیه جرایم منطقه و کلیه محلات ۱۸ گانه در منطقه ۱۷ انجام گرفته شد. که نکات مذکور حاکی از بدیع بودن مطالعه حاضر و تمایز این تحقیق با مطالعات پیشین به شمار می‌رود. نتایج برخی تحقیقات نیز مؤید این مطلب است. خروجی این پژوهش در غالب رساله دکتر؛ نیز پیشنهادها و توصیه‌های کلی (و نه جزئی) در جهت زمینه‌سازی‌های قانونی جهت پیشگیری و کاهش تکرار جرائم شهری، مدیریت مطلوب شهری، مطالعاتی، و ارائه پیشنهادهایی نظری در دو وجه اصلی سازه‌های پژوهش (که همانا ساختار و سیاست‌گذاری‌های اجرایی- قانونی جهت کاهش جرائم شهری و نیز توسعه پایدار محلات ناامن شهری است)، خواهد بود. همچنین نتایج این تحقیق در کوتاه‌مدت و بلندمدت می‌تواند در پیشگیری و کاهش جرائم شهری، بهبود عملکرد سیستم قضایی، انتظامی و امنیتی، شهرداری‌ها، فرمانداری در محیط شهری و در نتیجه ارتقای کارایی شهر، مشارکت‌پذیری شهروندان در فرآیند کنترل جرائم شهری، ایمنی و سلامت شهروندان و امنیت پایدار محلات شهری و کاهش ناامنی‌های محلات شهری و نهایتاً ارتقاء کیفیت زندگی شهروندان و رضایت‌مندی آن‌ها تأثیرگذار بوده و موجب پایداری محلات ناامن شهر می‌گردد.

مواد و روش‌ها

با عنایت به اینکه در این پژوهش، از یک سو، تبیین و تحلیل عوامل و ابعاد اساسی مؤثر بر امنیت پایدار محلات ناامن شهری و همچنین پیشگیری و کاهش تعدد جرائم شهری با دید آینده‌نگرانه مورد توجه است؛ و از سویی دیگر، تبیین میزان تأثیر مؤلفه‌های اساسی امنیت پایدار محلات شهری بر پیشگیری و کاهش تعدد جرائم شهری در محدوده منطقه ۱۷ شهرداری کلانشهر تهران مدنظر است، لذا تحقیق حاضر در چارچوب «راهبرد قیاسی- استقرایی» می‌باشد. در این راستا،

روش تحقیق توصیفی- تحلیلی و اکتشافی است. بدین‌سان روش جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های پژوهش حاضر با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای (برای تکمیل مبانی نظری و پیشینه تحقیق و مقایسه نتایج تحقیق با پیشینه پژوهش) و میدانی به صورت مصاحبه با کارشناسان استفاده شده است. روایی و پایایی پژوهش حاضر از طریق روش «گرنند تئوری» و نظریه «اشتراوس و کوربین» و مصاحبه با کارشناسان پژوهش مورد تأیید قرار گرفت و متغیرهای منتخب در فرآیند تحقیق قرار گرفتند.

برای کشف مؤلفه‌ها و شاخص‌های مؤثر در مدل پیشگیری از جرم و ارتقای امنیت پایدار محلات شهری با توجه به نتایج به دست آمده از جامعه آماری پژوهش یعنی مصاحبه با کارشناسان و خبرگان حوزه‌های مرتبط از طریق روش گرنند تئوری و استخراج متغیرهای مؤثر در پیشگیری از جرم و تلفیق آن‌ها با نظریه‌های موجود، تعداد ۴۸ مؤلفه در حوزه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، محیطی و نهادی شناسایی شد. بر این اساس، جامعه آماری پژوهش حاضر تعداد ۲۵ نفر متخصص شامل کارشناسان قضایی، انتظامی، شهرسازان و مشاوران فعال در عرصه برنامه‌ریزی امنیت و انتظامی، مشاوران حقوق، جامعه‌شناسی که بر پایه روش نمونه‌گیری هدفمند جامعه آماری مشخص شده است. پس از استخراج عوامل، به سنجش تأثیر این مؤلفه‌ها بر یکدیگر و شناسایی عوامل کلیدی سیستم در کنار ارزیابی رفتار سیستم بر مبنای روش معادلات ساختاری فازی در قالب نرم‌افزار میک‌مک فازی زبانی پرداخته می‌شود (شکل ۲). در زمینه قلمرو مکانی؛ منطقه ۱۷ تهران و در زمینه قلمرو زمانی نمونه‌گیری تحقیق حاضر در اوایل سال ۱۴۰۰ انجام پذیرفته است. موضوع مورد بررسی جرم‌های موجود در منطقه ۱۷ تهران است.

میک‌مک زبانی فازی*، برای تحلیل اثرات متقابل (در منطقه ۱۷ تهران) آن است که در مرحله گردآوری داده‌ها امکان استفاده از رشته‌های زبانی فراهم شود. با استفاده از این روش، کارشناسان و خبرگان شرکت‌کننده در یک پنل آینده‌پژوهی، می‌توانند درایه‌های ماتریس اثرات متقابل را با رشته‌های زبانی شدت‌دار (برای مثال قوی، ضعیف و غیره) پر کنند. بدین ترتیب، درایه‌های ماتریس اثرات متقابل، همگی کلمات زبان طبیعی خواهند بود که برعکس داده‌های عددی، به طور مستقیم قابلیت استفاده برای تحلیل‌های ریاضی یا نرم‌افزاری ندارند. بنابراین، برای استفاده از آن‌ها در تحلیل باید از روشی برای اختصاص اعداد متناظر با این رشته‌های زبانی استفاده کرد. در روش میک‌مک فازی از اعداد

* FLMICMAC: Fuzzy Linguistic MICMAC of Cross Impact Analysis

مثلی فازی*، برای تبدیل متغیرهای زبانی به اعداد فازی استفاده شده است. همه محاسبات عددی این روش به کمک توابع عضویتی انجام می‌شود که برای هر یک از رشته‌های زبانی تعریف می‌شود. همه محاسبات عددی این روش به کمک توابع عضویتی انجام می‌شود که برای هر یک از رشته‌های زبانی تعریف می‌شود. از توابع فازی برای تبدیل رشته‌های زبانی ترتیب‌دار به اعداد فازی، انجام محاسبات فازی و سپس تبدیل دوباره نتایج از اعداد فازی به رشته‌های زبانی استفاده می‌شود.

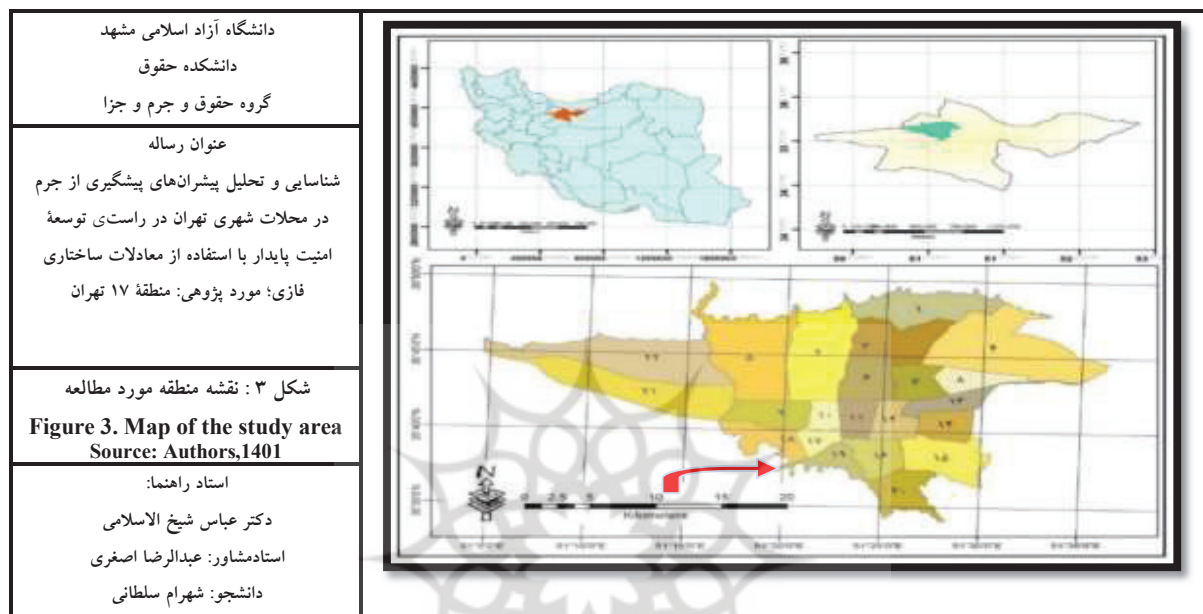
رشته‌های زبانی را می‌توان با اعداد واقعی متناظر کرد (برای مثال به جای رشته «متوسط» کد ۲ را جایگزین کرد و سپس اعمال ریاضی را بر روی آن‌ها انجام داد). برای برآورد متغیرهای تأثیرگذار و تأثیرپذیر عوامل پیشگیری از جرم در توسعه امنیت پایدار محلات منطقه ۱۷ تهران پس از استخراج عوامل بدست‌آمده، محققان اقدام به تدارک مصاحبه پرسشنامه‌ای «کارشناس محور» جهت تعیین اوزان معیارها کردند و از ۵۰ نفر از کارشناسان متخصص قضایی، انتظامی، شهرسازان و مشاوران فعال در عرصه برنامه‌ریزی امنیت و انتظامی، مشاوران حقوق، جامعه‌شناسی، استفاده گردید. تعداد ۴۸ زیرمعیار در جدول مربوط به ۴ عامل اقتصادی، فرهنگی - اجتماعی، محیطی و نهادی شناسایی شد. سپس با قرار دادن این عوامل در یک ماتریس ۴۸ در ۴۸، تأثیر هر کدام از این عوامل بر یکدیگر توسط وزن‌دهی به عوامل (از صفر تا ۳) مشخص شد. تمامی عوامل دخیل، همچون سیستمی با عناصر درهم تنیده و به صورت یک ساختار، در نظر گرفته می‌شود، و ارتباطات این عوامل با هم مورد سنجش قرار گرفته و مؤلفه‌های تأثیرگذار و تأثیرپذیر در سیستم، استخراج می‌شود، این عوامل، جهت برنامه‌ریزی و توسعه در راستای ارتقای امنیت پایدار در جامعه می‌توانند به کار گرفته شوند تا جامعه شهری به سوی گامی بلند جهت نیل به اهداف توسعه پایدار گام بردارد.

محدوده مورد مطالعه

منطقه ۱۷ شهرداری تهران، منطقه‌ای با بافت کالبدی «خودرو»، واقع در پهنه دشت آبرفتی تهران و در مجاورت مناطق (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۶، ۱۸، ۱۹) است (شکل ۳) این منطقه دارای مساحت ۸۰۲۲ کیلومتر مربع بوده و جمعیت منطقه هفده براساس سرشماری سال ۱۳۹۰ (۲۴۸۰۵۸۹) و طبق آخرین سرشماری انجام شده کشوری سال ۱۳۹۵، (۲۷۸۰۳۰۴) نفر (سایت رسمی شهرداری تهران به نشانی tehran.ir) و (سرشماری عمومی و نفوس مسکن: ۱۳۹۵) و مطابق با رشد طبیعی و مهاجرت به منطقه؛ جمعیت منطقه ۱۷ تهران تا انتهای سال ۱۴۰۰ (۲۹۷۰۳۶۷) نفر است (سامانه شهرداری منطقه ۱۷؛ اداره آمار ۱۴۰۱). منطقه ۱۷ از متراکم‌ترین مناطق شهر تهران بوده و تراکم جمعیتی آن ۳۰۳ نفر است (سایت رسمی شهرداری منطقه ۱۷) تراکم جمعیتی موجود در منطقه ۱۷ تهران تقریباً ۴ برابر میانگین سایر مناطق ۲۲ گانه کلان‌شهر تهران است. به همین علت ظرفیت بیشتر مهاجرین را ندارد. وجود دو خط آهن تهران - تبریز و تهران - اهواز، از ویژگی‌های این منطقه

* Triangular Fuzzy Numbers (TFNs)

است که تأثیر بسیاری بر الگوهای جرم این منطقه گذارده است. این منطقه، در پهنه گسلی باریک حدود ۲۰۰ متر با طول بیش از ۱۰ کیلومتر قرار گرفته است. در حال حاضر منطقه ۱۷ تهران در جنوب غربی تهران قرار گرفته و دارای ۳ ناحیه و ۱۸ محله است.

از نظر کالبدی و بافت محله‌ای، این منطقه دارای ۴۰ درصد بافت فرسوده است، که شرایط این منطقه را نسبت به مناطق دیگر و استانداردهای موجود، بغرنج‌تر به تصویر می‌کشد. وجود مشکلات عدیده در منطقه ۱۷ تهران در کنار عوامل دیگر، این منطقه را به جرم‌خیزترین منطقه تهران تبدیل نموده است که در پژوهش حاضر به عنوان پایلوت مطالعاتی و نمونه کوچکی از مناطق جرم‌خیز، به عنوان نمونه مطالعاتی انتخاب شده است. به بیان دیگر، گویا انتخاب این منطقه به عنوان نمونه موردی، مطالعه جزء از کل است و نتایج آن را می‌توان در مناطق هم‌وزن و مشابه استفاده نمود.

یافته‌های تحقیق

تحلیل سیستم و روابط متقابل عوامل

به منظور تحلیل نتایج در نخستین قدم با یک روش ساده می‌توان دریافت که تأثیر متغیرها با در نظر گرفتن تعداد گروه‌های ارتباطی در ماتریس تشکیل شده، قابل سنجش است. تغییری که بر تعداد محدودی از متغیرها اثر مستقیم دارد، تأثیرگذاری اندکی نیز در کل سیستم دارد. به این ترتیب، اثرپذیری مستقیم یک متغیر را نیز می‌توان با در نظر گرفتن ستون مربوط در ماتریس بررسی کرد. بنابراین، مجموع عددهای هر سطر نشان‌دهنده اثرگذاری متغیر مربوط و مجموع هر ستون نمودار اثرپذیری آن متغیر است، پس تمام متغیرها و محیط در برگیرنده آن‌ها را می‌توان با نمایش آن‌ها در یک

نمودار مفهومی با محور مختصات (اثرگذاری- تأثیرپذیری) نمایش داد. براین اساس جدول (۶ و ۷ و ۸)، نتایج تأثیرگذاری و تأثیرپذیری سیستم را نسبت به عوامل مختلف نشان می‌دهد.

جدول ۶. نتایج تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متغیرها (عامل اقتصادی) در روش میکمک فازی زبانی

Table 6. Results of influence and effectiveness of variables (economic factor) in Mi'kmaq language fuzzy method

آثار مستقیم (Direct Dependence)		آثار مستقیم (Direct Influence)		نام متغیر	عوامل اصلی
ارزش اثرپذیری	رتبه اثرپذیری	ارزش اثرگذاری	رتبه اثرگذاری		
۱۶/۲۶	۲۷	۲۴/۱۶	۱۶	۱- محرومیت نسبی	اقتصادی
۱۶/۴۲	۳۶	۲۷/۱۶	۸	۲- فقر و نابرابری	
۱۶/۶۱	۲۶	۲۷/۸۳	۶	۳- بیکاری	
۱۵/۸۴	۲۹	۱۷	۳۴	۴- تضاد طبقاتی	
۱۵/۷۰	۴۲	۱۸/۸۳	۲۹	۵- تورم	
۱۶/۰۲	۲۵	۲۰	۲۴	۶- رکود	
۱۵/۹۰	۵	۲۰	۲۵	۷- تحریم	
۱۵/۶۸	۳۹	۱۴/۶۶	۳۹	۸- نرخ درآمد سرانه	
۱۶/۲۹	۲	۲۷/۵	۷	۹- رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی	
۱۵/۸۸	۲۱	۲۰/۵	۲۳	۱۰- نرخ صنعتی شدن	
۱۵/۳۴	۳۰	۱۲/۵	۴۱	۱۱- نرخ اجاره‌بها و خرید مسکن	

Source: (Authors,1401)

جدول ۷. نتایج تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متغیرها (عامل اجتماعی- خانوادگی و فردی) در روش میکمک فازی زبانی

Table 7. The results of influencing and influence of variables (social-family and individual factors) in Mi'kmaq linguistic fuzzy method

آثار مستقیم (Direct Dependence)		آثار مستقیم (Direct Influence)		نام متغیر	عوامل اصلی
ارزش اثرپذیری	رتبه اثرپذیری	ارزش اثرگذاری	رتبه اثرگذاری		
۱۶/۵۰	۱	۳۱/۵	۳	۱۲- رضایت از زندگی	اجتماعی- خانوادگی- فردی
۱۶/۴۳	۱۲	۲۶/۳۳	۱۰	۱۳- مشارکت اجتماعی	
۱۶/۲۶	۳۳	۲۴/۶۶	۱۴	۱۴- اعتقادات مذهبی	
۱۶/۴۶	۱۳	۲۷	۹	۱۵- انسجام خانوادگی و ارضای نیازهای عاطفی در خانواده	
۱۶/۳۳	۳	۲۴/۱۶	۱۷	۱۶- میزان رواج انحراف در خانواده	
۱۶/۱۴	۷	۲۳/۶۶	۱۹	۱۷- انفصال اجتماعی	
۱۵/۹۹	۴۸	۲۰	۲۶	۱۸- شبکه‌های اجتماعی مجازی	
۱۶/۱۶	۱۵	۱۹/۳۳	۲۸	۱۹- جامعه‌پذیری ضعیف	
۱۵/۸۲	۱۴	۱۶/۵	۳۶	۲۰- از خود بیگانگی و فشار	
۱۶/۲۹	۱۸	۲۴/۶۶	۱۵	۲۱- معاشرت با دوستان ناباب	
۱۶/۸۱	۸	۴۰/۸۳	۱	۲۲- اعتیاد	
۱۵/۸۵	۲۸	۱۷	۳۵	۲۳- طبقه اجتماعی	
۱۵/۸۷	۲۳	۱۷/۸۳	۳۲	۲۴- نرخ طلاق	
۱۴/۸۹	۴۰	۷/۶۶	۴۶	۲۵- نسبت جمعیت جوان	
۱۶/۴۱	۲۴	۲۸/۶۶	۵	۲۶- آموزش اجتماعی	
۱۵/۹۵	۳۷	۲۰	۲۷	۲۷- تحصیلات	
۱۶/۰۴	۴۴	۲۰/۶۶	۲۱	۲۸- سن	

Source: (Authors,1401)

جدول ۸. نتایج تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متغیرها (عامل محیطی و نهادی) در روش میک‌مک فازی زبانی

Table 8. The results of influencing and influence of variables (environmental and institutional factors) in Mi'kmaq linguistic fuzzy method

آثار مستقیم (Direct Dependence)		آثار مستقیم (Direct Influence)		نام متغیر	عوامل اصلی
ارزش اثرپذیری	رتبه اثرپذیری	ارزش اثرگذاری	رتبه اثرگذاری		
۱۶/۶۱	۲۰	۳۶	۲	۲۹- شبکه معابر و دسترسی	ب
۱۶/۵۰	۳۴	۳۰/۶۶	۴	۳۰- آلودگی نور	
۱۵/۹۶	۱۰	۲۰/۶۶	۲۲	۳۱- طراحی محیطی	
۱۶/۱۷	۴۷	۲۴	۱۸	۳۲- دوربین‌های مدار بسته و اینترنت اشیاء	
۱۶/۳۱	۱۶	۲۵/۱۶	۱۲	۳۳- توزیع ناعادلانه خدمات	
۱۶/۲۶	۲۲	۲۶/۳۳	۱۱	۳۴- وجود مسکن ناسالم	
۱۵/۸۳	۴	۱۸/۸۳	۳۰	۳۵- محل سکونت	
۱۵/۹۵	۱۷	۱۱/۱۶	۱۳	۳۶- الگوی کاربری زمین و کمیت و کیفیت فضاها	
۱۵/۰۸	۳۲	۲۴/۶۶	۴۳	۳۷- نرخ شهرنشینی	
۱۵/۷۱	۹	۱۸/۱۶	۳۱	۳۸- نهادهای قضایی	
۱۵/۹۶	۱۹	۱۷/۶۶	۳۳	۳۹- آموزش و پرورش	ب
۱۵/۷۴	۳۱	۱۵/۳۳	۳۸	۴۰- سازمان بهزیستی	
۱۵/۰۵	۳۸	۸/۳۳	۴۵	۴۱- صدا و سیما	
۱۴/۹۶	۱۱	۷/۶۶	۴۷	۴۲- پلیس	
۱۶/۱۱	۶	۲۲/۸۳	۲۰	۴۳- شهرداری	
۱۵/۴۲	۳۵	۱۴/۳۳	۴۰	۴۴- شرکت توزیع نیروی برق	
۱۵/۰۲	۴۳	۱۱/۱۶	۴۴	۴۵- اداره آب	
۱۵/۴۷	۴۵	۱۵/۸۳	۳۷	۴۶- وزارت راه و شهرسازی	
۱۵/۳۹	۴۱	۱۲/۳۳	۴۲	۴۷- سازمان محیط زیست	
۱۴/۰۶	۴۶	۵/۳۳	۴۸	۴۸- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	

Source: (Authors, 1401)

با محاسبه صورت گرفته در محیط نرم‌افزار میک‌مک فازی زبانی تأثیرگذارترین و تأثیرپذیرترین عوامل مستقیم شناسایی شدند که در جدول (۹)، به ترتیب رتبه قابل مشاهده است.

جدول ۹. تأثیرگذارترین و تأثیرپذیرترین عوامل مستقیم سیستم بر اساس ماتریس نتایج

Table 9. The most influential and most influential direct factors of the system based on the results matrix

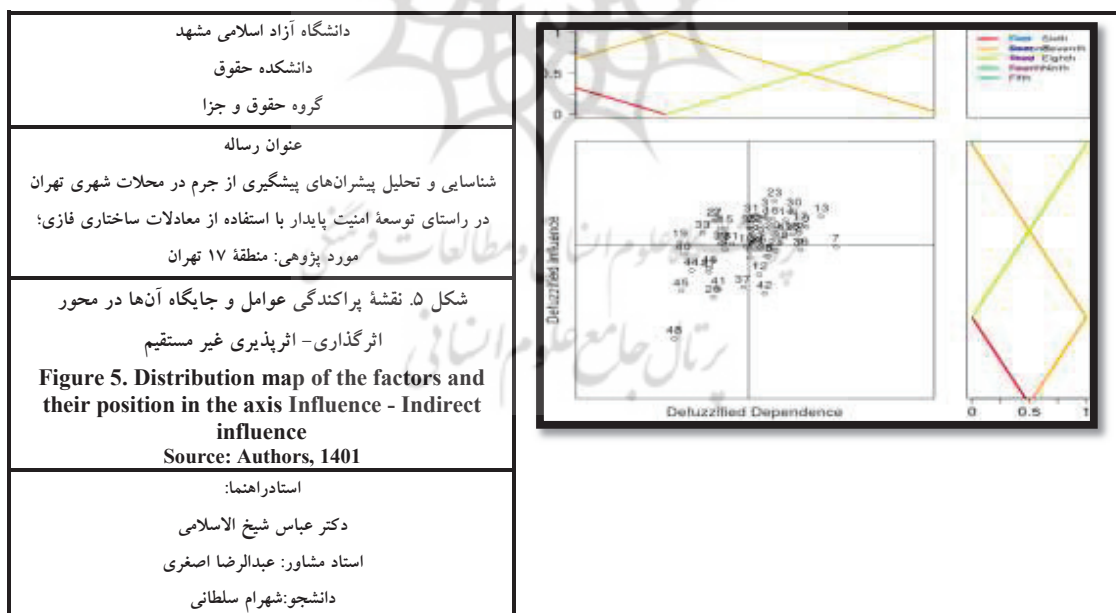
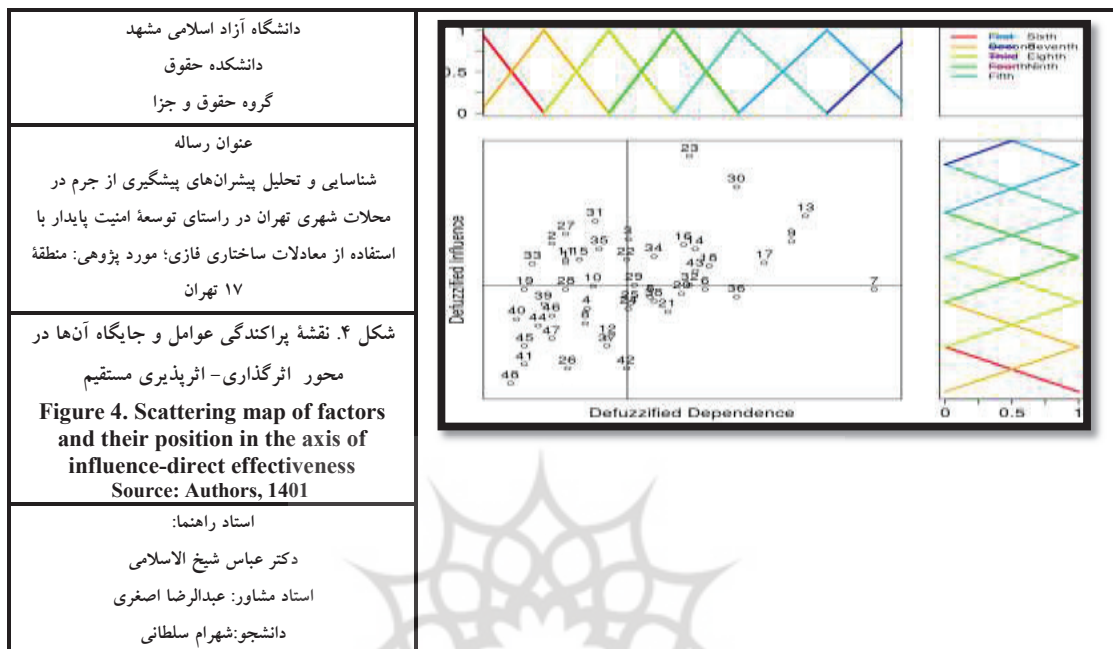
تأثیرپذیرترین عوامل مستقیم	تأثیرگذارترین عوامل مستقیم	تأثیرگذارترین عوامل مستقیم	تأثیرگذارترین عوامل مستقیم
۶- شهرداری	۱- رضایت از زندگی	۶- بیکاری	۱- اعتیاد
۷- انفصال اجتماعی	۲- رشد و توسعه اجتماعی اقتصادی	۷- رشد و توسعه اجتماعی اقتصادی	۲- شبکه معابر و دسترسی
۸- اعتیاد	۳- میزان رواج انحراف در خانواده	۸- فقر و نابرابری	۳- رضایت از زندگی
۹- نهادهای قضایی	۴- محل سکونت	۹- انسجام خانوادگی و ارضای نیازهای خانوادگی	۴- آلودگی نور
۱۰- طراحی محیطی	۵- تحریم	در خانواده	۵- آموزش اجتماعی
		۱۰- مشارکت اجتماعی	

Source: (Authors, 1401)

با مشاهده نتایج بدست‌آمده، متغیرهای بسیار تأثیرگذار و بسیار تأثیرپذیر مستقیم سیستم را می‌توان در قالب متغیرهای اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی، محیطی و نهادی تقسیم کرد، که هرکدام از آن‌ها به نحوی تأثیر بسیاری در جرم‌خیزی یا پیشگیری از جرم برای رسیدن به توسعه امنیت پایدار در منطقه ۱۷ شهر تهران دارند. در این راستا، متغیرهای بسیار تأثیرگذار شناسایی شده، مبین این نکته است که اهرم‌ها و نهادهای تصمیم‌گیرنده و سیاست‌گذار نظیر قوه قضاییه براساس نظر خبرگان این حوزه، تأثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم آنچنانی بر کل سیستم ندارند، بلکه عوامل فقر و نابرابری، رشد و توسعه اقتصادی، رضایت از زندگی، انسجام خانوادگی، اعتیاد، آموزش و موارد مربوط به نوع طراحی محیط نقش تعیین‌کننده‌تری می‌تواند در افزایش یا کاهش چشمگیر جرم در منطقه داشته باشد. همچنین در رابطه با تأثیرپذیرترین عوامل، مؤلفه‌های بدست‌آمده، تأثیرپذیری بیشتر عوامل فردی، خانوادگی و اجتماعی از سایر متغیرهای سیستم را نشان می‌دهد که نشان اهمیت این مسائل در پیشگیری از جرم این منطقه دارد. دیگر عوامل نظیر متغیرهای اقتصادی، نهادی و محیطی با تعداد برابر در رده‌های بعدی تأثیرپذیری قرار می‌گیرند.

سطح تأثیرگذاری و تأثیرپذیری فازی با اطلاعات قطعی

در مجموع، عوامل دارای دو نوع تأثیرند: مستقیم و غیرمستقیم. در تحلیل صفحه پراکندگی عوامل می‌توان این دسته از عوامل را در سیستم شناسایی کرد. همانطوری که در شکل (۴) مشخص است، محققان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری هر شاخص را در یک طرح دوبعدی نشان می‌دهند. هر نقطه مشخص شده در شکل، نشان‌دهنده یک متغیر است، که به وسیله یک جفت از ارزش‌های قطعی و معین برای زیرمعیار تأثیرگذار و تأثیرپذیر کلی غیرفازی شده در مناطق گوناگون سیستم قرار می‌گیرد. اعداد فازی مثلثی که قبلاً توضیح داده شد، نتایج مجموعه‌های زبانی هستند که محاسبه شده‌اند. در این رابطه، محققان قادر به طبقه‌بندی نقش هر متغیر در کل سیستم به وسیله ساخت تأثیرگذاری و تأثیرپذیری آن با توجه به دیگر معیارها هستند. بنابراین، محققان به بررسی شدت تأثیر این متغیر در سطح قطعی هستند که یک ایده دقیق‌تر از رفتارشان در سیستم را ارائه می‌کند. براساس جداول متغیرها، (شکل ۵) هر متغیر با توجه به شماره مورد نظر خود در نمودارهای مستقیم و غیرمستقیم اثرگذار و اثرپذیر مشخص شده است. نتایج تحلیل عوامل کلیدی سیستم، بر اساس تحلیل ساختاری به این شرح است:

بر اساس قوانین ریاضی موجود در مطالعات ساختاری، شاخص‌های موجود در شمال غرب و جنوب شرق نمودار دارای تأثیر متوسط تا ضعیف در سیستم هستند. این در حالی است که متغیرهای قرار گرفته در شمال شرق به همراه متغیرهای قرار گرفته در جنوب غرب سیستم، نشانگر درجه متوسط تا قوی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری در سیستم هستند. هر عدد

نشانگر نقش یک متغیر است که در این پژوهش تعداد آن‌ها ۴۸ متغیر است. با توجه به مطالب مذکور، در دو روش مستقیم و غیر مستقیم با درجه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بسیار زیاد و با اختلاف زیاد از سایر متغیرها مشخص است. در ادامه به نقش هریک از متغیرها درون سیستم پرداخته می‌شود.

- متغیرهای تعیین کننده و تأثیرگذار

با توجه به شناسایی سیستم به عنوان سیستم ناپایدار، وجود عوامل ناحیه شمال غربی نمودار، نشان‌دهنده توان تأثیرگذاری کلان آن‌ها بر کل سیستم است. این متغیرها، بیشترین تأثیرگذاری و کمترین تأثیرپذیری در کل سیستم را دارا هستند. این شاخص‌ها در جدول (۱۰)، قابل مشاهده است.

جدول ۱۰. متغیرهای تعیین کننده و تأثیرگذار نمودار تأثیرات مستقیم

Table 10. Determining and influencing variables of direct effects chart

- طراحی محیطی	- محرومیت نسبی
- تحصیلات	- اعتیاد
- فقر و نابرابری	- توزیع ناعادلانه خدمات
- محل سکونت	- نرخ اجاره‌ها و خرید مسکن
- تورم	

Source: (Authors, 1401)

- متغیرهای دو وجهی

این متغیرها دارای دو ویژگی مشترک اثرگذاری زیاد و اثرپذیری زیاد هستند و هر عملی روی آن‌ها، در متغیرهای دیگر نیز تغییر ایجاد خواهد کرد. در ناحیه شمال شرقی نمودار قرار دارند که اسامی این شاخص‌ها در جدول (۱۱) مشخص است. این عوامل بر عوامل دیگر هم تأثیر زیادی می‌گذارند و هم از آن‌ها بسیار تأثیر می‌پذیرند.

جدول ۱۱. متغیرهای دو وجهی سیستم

Table 11. Two-dimensional variables of the system

- طبقه اجتماعی	- میزان رواج انحراف در خانواده	- رشد و توسعه اجتماعی اقتصادی	- وجود مسکن ناسالم
- آلودگی بصری و نور	- انفصال اجتماعی	- بیکاری	- شهرداری
- مشارکت اجتماعی	- شبکه‌های اجتماعی مجازی	- اعتقادات مذهبی	- شبکه معابر و دسترسی

Source: (Authors, 1401)

- متغیرهای تأثیرپذیر یا نتیجه سیستم

این متغیرها در ناحیه جنوب شرق مشخص هستند و می‌توان آن‌ها را متغیرهای نتیجه نیز نامید. این متغیرها از اثرپذیری بسیار زیاد از سیستم و اثرگذاری بسیار کم در سیستم برخوردارند. این عوامل بی‌آنکه بر سایر عوامل حوزه تأثیر زیادی داشته باشند، به مقدار زیادی از آن‌ها متأثر می‌شوند. جدول (۱۲)، متغیرهای تأثیرپذیر سیستم را نشان می‌دهد.

جدول ۱۲. متغیرهای تأثیرگذار سیستم

Table 12. System influencing variables

- تورم	- معاشرت با دوستان ناباب	- نرخ درآمد سرانه	- نسبت جمعیت جوان
- تحریم	- نرخ طلاق	- رکود	- از خود بیگانگی و فشار

Source: (Author: 1401)

- متغیرهای مستقل

این متغیرها دارای اثرگذاری و اثرپذیری کمی هستند و در ناحیه جنوب غربی شکل (۴) قرار گرفته‌اند. در واقع، عوامل مستقل نه بر سایر عوامل تأثیر زیادی می‌گذارند و نه از آن‌ها تأثیر زیاد می‌پذیرند. در این رابطه، نتایج بدست‌آمده از متغیرهای مستقل را می‌توان در جدول (۱۳) مشاهده کرد.

جدول ۱۳. متغیرهای مستقل سیستم

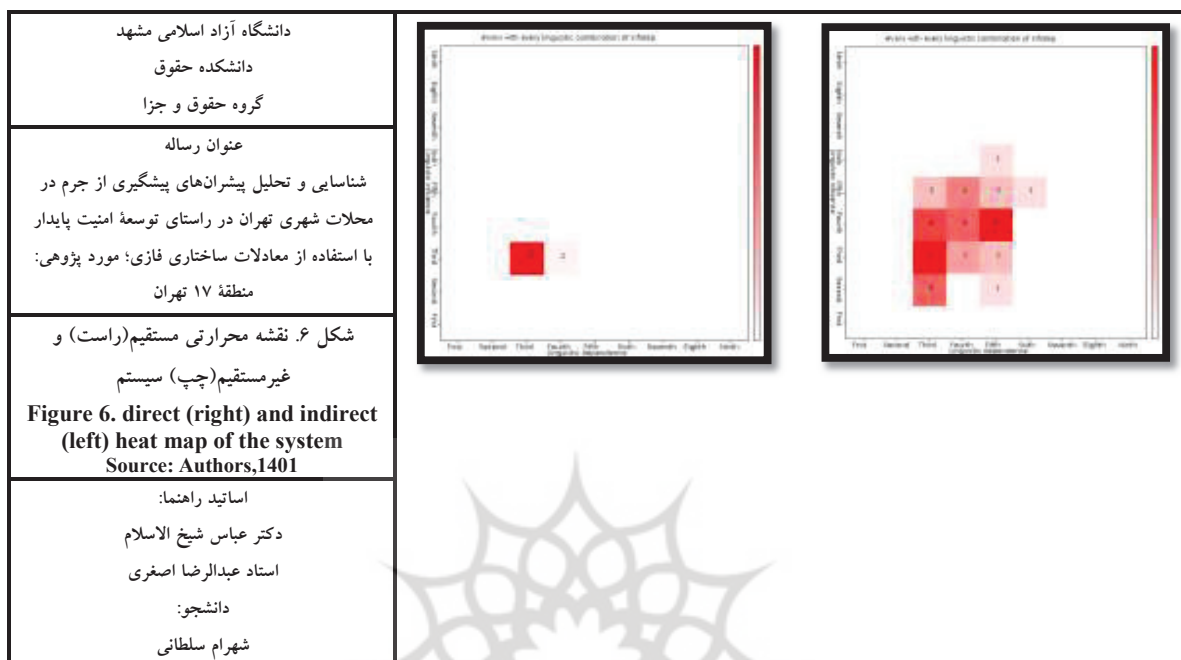
Table 13. independent variables of the system

- نرخ صنعتی شدن	- اداره آب	- نرخ درآمد سرانه	- رضایت از زندگی
- سن	- سازمان محیط زیست	- سازمان بهزیستی	- آموزش
- جامعه‌پذیری ضعیف	- صدا و سیما	- شرکت توزیع نیروی برق	- نرخ شهرنشینی
- آموزش و پرورش	- نهاد پلیس	- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	- تضاد طبقاتی
- وزارت راه و شهرسازی			

Source: (Author, 1401)

تصویرسازی از نتایج زبانی (نقشه حرارتی نتایج زبانی)

در این بخش، محققان جهت به تصویر کشیدن نتایج بدست‌آمده از ارزش‌های زبانی، دو پلان از اطلاعات مطلق و نسبی را به کار گرفتند. توصیف این پلان‌ها، در ادامه توصیف گردیده است: در ابتدا محققان، جهت داشتن دورنمای کلی از تمام سیستم و شدت تأثیرگذاری و تأثیرپذیری فعل و انفعالاتی که در آن اتفاق می‌افتد، شاخص‌هایی که تأثیرگذاری و تأثیرپذیری شان در انتهای فرآیند میک مک فازی زبانی مشخص شده است را به تصویر می‌کشند (شکل ۷). هر مربع موجود در تصویر، مربوط به یک در هم تنیدگی احتمالی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری شاخص‌های مختلف در بخش‌های مختلف سیستم است و شدت رنگ قرمز، تعداد شاخص‌هایی که در نتایج به صورت ادغام شده هستند را نشان می‌دهد. شکل مذکور را می‌توان جهت دو عمل مستقیم و غیر مستقیم انجام داد که این نتایج را به صورت ساده و قابل فهم به تصویر می‌کشد. در نتیجه، رفتار کل سیستم در این طرح، به صورت بیشتری قابل تجزیه و تفسیر است. صورت خلاصه شده این مرحله، بستگی به تنظیمات تعداد N در نرم افزار که باید مقادیر فرد (۹ و ۵ و ۳) را به خود اختصاص دهد انجام می‌پذیرد که میزان کردن این مرحله به عهده متخصص است. در این پژوهش، محققان تعداد N=9 را انتخاب کردند.

در پژوهش حاضر، نقشه‌های حرارتی، ارزش‌های زبانی حد وسط سیستم که از برخواسته از نتایج است را نشان می‌دهد. همانطوری که در شکل (۴) مشاهده می‌شود، نتایج روش غیر مستقیم به صورت کوتاه و مختصر به تصویر درآمده است. دلیل این مورد، پنهان کردن بخشی از نتایج و هدایت آن به سوی یک پاسخ همسان جهت جلوگیری از به دام افتادن در معایب فرآیندهای زبانی بسیار، پس از انجام محاسبات طولانی است. در مطالعه موردی ما، این طرح‌ها به متخصص اجازه کنترل سیستم در نگاه اول را می‌دهد. به عبارت دیگر، بیشتر عوامل، سطح نسبی متوسط و پایین تر از خط وسط از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را نشان می‌دهند. همچنین، نقشه‌های حرارتی به عنوان روش تجمیع‌کننده عوامل، عمل می‌کنند، زیرا آن دسته از متغیرهای تجمیعی که تأثیرگذاری و تأثیرپذیری همسانی دارند، می‌توانند یک نقش مشابه در سیستم بازی کنند.

آنچه از وضعیت پراکندگی متغیرهای مؤثر بر جرم‌خیزی در منطقه ۱۷ کلانشهر تهران مشخص است، وضعیت ناپایدار سیستم است. بیشتر متغیرها در اطراف محور قطری صفحه پراکنده‌اند. به جز چند عامل که نشان‌دهنده تأثیرات بالا هستند، بقیه متغیرها وضعیت مشابهی دارند. بر اساس قوانین ریاضی موجود در مطالعات ساختاری، شاخص‌های موجود در شمال غرب و جنوب شرق نمودار دارای تأثیر متوسط تا ضعیف در سیستم هستند. این در حالی است که متغیرهای قرار گرفته در شمال شرق به همراه متغیرهای قرار گرفته در جنوب غرب سیستم، نشانگر درجه متوسط تا قوی

تأثیرگذاری و تأثیرپذیری در سیستم هستند. هر عدد نشانگر نقش یک متغیر است که در این پژوهش تعداد آن‌ها ۴۸ متغیر است.

بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر حاضر، با بررسی نظرات کارشناسان و خبرگان حوزه جرم و استخراج ۴ عامل اصلی (اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی، محیطی و نهادی) و ۴۸ زیرشاخص به شناسایی شاخص‌های کلیدی و پیشران‌های مؤثر در بروز جرم در منطقه ۱۷ کلانشهر تهران پرداخته شد. در این راستا، نتایج بدست‌آمده از خروجی نظرات نخبگان، جهت تحلیل به وسیله به روزترین روش‌ها و نرم‌افزارهای موجود (معادلات ساختاری فازی در نرم‌افزار میک‌مک فازی زبانی)، و نهایتاً شاخص‌های کلیدی و پیشران استخراج گردیدند. بر این اساس به تحلیل نتایج بدست‌آمده پرداخته می‌شود. با بررسی تطبیقی رویکردهای مختلف تبیین‌کننده جرم و نظریات کارشناسان، می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که تأثیر حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی - اجتماعی، محیطی و منطقه‌ای و سازمانی غیر قابل انکار است و تنها یک رویکرد نمی‌تواند تبیین کاملی از جرم ارائه دهد و باید به دنبال حوزه‌ای از علم گشت که با تبیین چندسطحی (کلان و خرد) و هم تبیین چند رویکردی، جرم را بررسی کند. بر این اساس، در مقاله حاضر، به بررسی عوامل گوناگون دخیل در ارتکاب جرم از چهار منظر عوامل اقتصادی، فرهنگی - اجتماعی، شهری - محیطی و نهادی - سازمانی (بر اساس نظرات خبرگان و متخصصان) پرداخته شد و مدل تبیینی پیشگیری از جرم در راستای توسعه امنیت پایدار در منطقه ۱۷ شهرداری تهران بدست آمد.

عوامل اقتصادی: طبق (جدول ۱۴) در بین عوامل مستقیم کلیدی تأثیرگذار اقتصادی در نتایج بدست‌آمده، سه عامل بیکاری، رشد و توسعه اجتماعی - اقتصادی و فقر و نابرابری بدست‌آمد.

جدول ۱۴. نتایج عوامل کلیدی اقتصادی در پیشگیری از جرم و ارتقای توسعه امنیت پایدار در منطقه ۱۷ شهر تهران

Table 14. The results of key economic factors in preventing crime and promoting the development of sustainable security in the 17th district of Tehran

ردیف	عامل	تحلیل نتایج	مقایسه با مطالعات
۱	بیکاری	زمانی که فرد بیکار است به علت پایین بودن هزینه فرصت ارتکاب جرم، مبادرت به جرم افزایش می‌یابد. در تحلیل آثار بیکاری بر جرم، بر اساس دیدگاه بازدارندگی، باید بر اساس گروه سنی که فراوانی جرم در آن بیشتر مشاهده می‌شود، اشتغال ایجاد شود، اما بر اساس دیدگاه ناتوان‌سازی که در صدد حذف جرم است، ایجاد اشتغال و حذف بیکاری باید برای تمام گروه‌های سنی فعال اقتصاد صورت پذیرد. بنابراین بین بیکاری و جرم در منطقه ۱۷ از لحاظ عقلی و اقتصادی رابطه مستقیمی وجود دارد.	براین اساس، نتایج این مطالعه، همسو با یافته‌های محققانی نظیر جانکو و پاپلی (۲۰۱۵)، اندرسون (۲۰۱۵)، مداح (۲۰۱۳)، دومیترو (۲۰۱۲)، دانگشو و ژونگ مین (۲۰۱۱)، لی (۲۰۰۹)، فوگره، بوگت و کرامرز (۲۰۰۹)، اکبری فرد و همکاران (۱۳۹۴)، بهشتی و همکاران (۱۳۹۳)، عباسی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۱) و ... می‌باشد.
۲	رشد و توسعه اقتصادی	این تحقیق را می‌توان تأییدی بر آن دانست که سیاست‌های توسعه‌ای، در نهایت بر سیاست‌های جرم‌زدایی اثرگذار بوده و سیاست‌گذاران جنایی را در نوع‌گزینش راهبردهای سیاستی در کنترل جرم یاری خواهد نمود. اهمیت این بحث آن‌گاه دو چندان خواهد شد که در شرایط وخیم اقتصاد کنونی به ویژه وضع بد منطقه ۱۷ از این لحاظ به دلایل گوناگون و ابلاغ سیاست‌هایی به منظور برون رفت از این شرایط ضروری است همه ظرفیت‌های اقتصادی و اجتماعی در این زمینه به میدان آمده و برنامه‌های اثربخشی را تدوین و اجرا نمایند که در این میان، سیاست‌گذاران جنایی با درک تأثیر منفی جرم اقتصاد و بالعکس، نقش مهمی در کنترل و پیشگیری از بزهکاری داشته باشد.	نتایج این بخش از تحقیق، همسو با یافته‌های بورگوینگتون (۲۰۰۰)، فاینزلیبر و همکاران (۲۰۰۲)، مائورو و کارمیزی (۲۰۰۷)، پری (۲۰۰۴)، بانک جهانی (۲۰۰۶)، کاردناس (۲۰۰۷)، پولینا و دیتاتو (۲۰۰۹)، اترانتو (۲۰۱۰)، صادقی و همکاران (۱۳۸۴)، حسینی‌نژاد (۱۳۸۴) و ... می‌باشد.
۳	فقر و نابرابری	طرفداران برنامه‌های بزرگ اجتماعی معتقدند که بهبود فقر به وسیله ارتقای شرایط زندگی افراد و به موجب آن، کاهش مشارکت در فعالیت‌های مجرمانه در نهایت به کاهش جرم منجر می‌شود. برای بررسی ارتباط بین نابرابری و جرم در منطقه ۱۷، تفاوت‌های درآمدی افراد فقیر و غنی می‌تواند در زمان سنجش میزان جرم در شهرهای مختلف مورد استفاده قرار گیرد. با این حال برخی معتقدند که این رهیافت مبتنی بر شواهدی است که بیشتر جرائم در اجتماعات فقیر اتفاق می‌افتد و فقرا اکثراً، در مقایسه با افراد ثروتمند، خودشان را قربانی می‌کنند.	نتایج این مطالعه با یافته‌های توشیما (۲۰۰۰)، سانچر (۲۰۰۲)، اکچوماک و ویل (۲۰۱۲)، صادقی و همکاران (۱۳۸۴)، حسینی‌نژاد (۱۳۸۴)، همسو می‌باشد.

Source: (Authors , 1401)

عوامل اجتماعی: طبق (جدول ۱۵) در بین عوامل اجتماعی مستقیم کلیدی تأثیرگذار در جرم، ۵ عامل اعتیاد، رضایت از زندگی، آموزش اجتماعی، انسجام خانوادگی و مشارکت اجتماعی انتخاب شدند که تعدد متغیرهای اجتماعی در بین ۱۰ عامل بسیار تأثیرگذار و کلیدی، نشان از اهمیت غیرقابل انکار مسائل اجتماعی در شهر تهران و منطقه ۱۷ دارد.

جدول ۱۵. نتایج عوامل کلیدی اجتماعیدر پیشگیری از جرم و ارتقای توسعه امنیت پایدار در منطقه ۱۷ شهر تهران

Table 15. The results of key social factors in preventing crime and promoting the development of sustainable security in the 17th district of Tehran

ردیف	عامل	تحلیل نتایج	مقایسه با مطالعات دیگران
۱	اعتیاد	مطالعات و تحقیقات نشان داد که رفتارهای بزهکارانه ناشی از اعتیاد به مواد مخدر در منطقه ۱۷، امری اجتناب ناپذیر است. اعتیاد باعث ارتکاب دو جرم اصلی توسط معتاد می‌شود: یکی حمل و خرید و فروش مواد مخدر و دیگری سرقت برای تهیه مواد مخدر که هر دو جرم برای دستیابی به مواد مخدر ضروری هستند. براین اساس، باید به این نکته توجه شود که مشکل اعتیاد، ریشه در دیگر مسائل اجتماعی منطقه ۱۷ دارد که سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران باید به عنوان توجه کنند و در راستای پیشگیری از جرم به سیاست‌های غیرکیفری نظیر پیشگیری توجه مسوسوی داشته باشند.	نتایج پژوهش حاضر، با یافته‌های جنگ و جانسون (۲۰۰۳)، کالوین و همکاران (۲۰۰۲)، پایا و دویلی (۲۰۰۳)، دیانه و الیزابت (۲۰۰۷)، صالحی هیکویی (۱۳۸۴)، گودزری (۱۳۸۳) و ورمزیر همسو می‌باشد.
۲	رضایت از زندگی	مطالعات کیفیت زندگی در منطقه ۱۷ می‌تواند به شناسایی نواحی مسأله‌دار، علل نارضایتی مردم، اولویت‌های شهروندان در زندگی، تأثیر فاکتورهای اجتماعی - جمعیتی بر کیفیت زندگی و پایش و ارزیابی کارایی سیاست‌ها و استراتژی‌ها در زمینه کیفیت زندگی کمک کند و زمینه‌های عمیق وقوع جرم را یکی از مهم‌ترین دلایل آن نارضایتی از کیفیت زندگی است را شناسایی کند.	نتایج با یافته‌های محققانی نظیر رضوانی و منصوریان (۱۳۸۷)، دفتر مطالعات و تحقیقات کاربردی ناجا (۱۳۸۸)، تقوایی (۱۳۸۹)، عباسی نژاد و همکاران (۱۳۹۱) همسو می‌باشد.
۳	آموزش اجتماعی	تحقیقات نشان داد آموزش باید متناسب با نیازهای آموزشی از قبیل سن، جنسیت، فرهنگ، شغل، باورهای دینی و... در منطقه ۱۷ موجب کاهش فرصت‌های ارتکاب جرم خواهد شد؛ بنابراین بررسی نقش آموزش در جلوگیری از وقوع جرم مستلزم ورود در بحث پیشگیری خواهد بود. آموزش اقدامات پیشگیرانه در دو محور باید صورت گیرد. آموزش همگانی از طریق افزایش آگاهی عمومی و بالا بردن رشد فکری جامعه، همکاری در برنامه‌های کنترل و مهار بزهکاران و ارتقای احساس مسئولیت افراد جامعه درباره وقایعی که در همسایگی آن‌ها رخ می‌دهد می‌تواند در پیشگیری از جرم مؤثر باشد.	نتایج این پژوهش همسو با یافته‌های شریف (۲۰۰۶)، خدایاری‌فرد و پرند (۲۰۰۶)، دانش (۲۰۰۵)، ژان (۲۰۰۴)، هاستینگ (۲۰۰۱)، دری‌جانی (۲۰۰۱) توسلی (۱۹۹۰) و هدایت‌الله (۱۹۹۴) می‌باشد.
۴	انسجام خانوادگی	تحقیق فوق نشان داد عواملی نظیر اختلافات خانوادگی، کمبودهای عاطفی، از هم گسیختگی خانواده، محیط متشنج خانوادگی، رابطه طفل با والدین، تأثیر رفتار و کردار والدین، روابط عاطفی و تربیتی والدین، افراط و تفریط در محبت و موقعیت فرد در سلسله‌مراتب خانوادگی از اهم تأثیراتی است که در شکل‌گیری جرم در منطقه ۱۷ تأثیر داشته است و لذا اقدامات پیشگیرانه در این زمینه می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.	نتایج این پژوهش، با یافته‌های شعبانی (۱۳۸۵)، نیکوگفتار (۱۳۸۴)، ربانی (۱۳۵۶)، کاگلین و واچی نیچ (۱۹۹۶)، فرگوسن و همکاران (۱۹۸۶) و (۱۹۹۴) و مدنیک و همکاران (۱۹۹۰) همسو می‌باشد.
۵	مشارکت اجتماعی	تحقیق فوق نشان داد عدم مشارکت مردم از طریق خانواده، محله، مدارس، کسب و کارهای خصوصی و مؤسسات دولتی و غیردولتی در جلوگیری از افزایش جرائم و بزهکاری منطقه ۱۷، مؤثر بوده است. مشارکت افراد یک جامعه در کاهش گرایش به جرم و انحرافات اجتماعی مستلزم حمایت اجتماعی است. حمایت اجتماعی باعث کاهش جرم می‌شود. جدایی خانوادگی، روابط ضعیف دوستانه، نرخ کم مشارکت افراد در برنامه‌های داوطلبانه به سادگی می‌تواند حمایت اجتماعی را ضعیف کند.	نتایج این مطالعه، همسو با یافته‌های جهانتاب و داوودی (۱۳۹۷)، جامی و مردی (۱۳۹۲)، کمالی رنجبر (۱۳۹۳)، نظری (۱۳۹۴)، شایگان و اصغرزاده (۱۳۹۴)، امید و اجاقزاده (۱۳۹۵) است.

Source: (Authors , 1401)

عوامل محیطی: به عنوان یک اصل کلیدی، برنامه ریزان شهری باید به این نکته توجه کنند که شهرها باید به گونه‌ای ساخته شوند تا حداقل نیازهایی از این قبیل را تأمین کنند: افراد بتوانند ببینند و دیده شوند، بشنوند و شنیده شوند و بتوانند کمک کنند یا فرار کنند. و در نتیجه نباید در شهرها محلی برای تحریک جرم و ناامنی وجود داشته باشد و بالعکس باید همواره با مداخلات فیزیکی و اجتماعی محیط را منسجم و روح وحدت را در فضاهای عمومی شهری حاکم گردانید. در این راستا، در تحقیق حاضر، طبق (جدول ۱۶) دو عامل شبکه معابر و دسترسی در کنار آلودگی نور به عنوان مهم‌ترین عوامل کلیدی در پیشگیری از جرم و ارتقای توسعه امنیت پایدار در منطقه ۱۷ شهر تهران شناسایی شدند.

جدول ۱۶. نتایج عوامل کلیدی محیطی در پیشگیری از جرم و ارتقای توسعه امنیت پایدار در منطقه ۱۷ شهر تهران

Table 16. The results of key environmental factors in preventing crime and promoting the development of sustainable security in District 17 of Tehran

ردیف	عامل	تحلیل نتایج	مقایسه با مطالعات دیگران
۱	شبکه معابر و دسترسی	نتایج مطالعات در منطقه ۱۷ نشان داد مسائلی چون مکان یابی مناسب ایستگاه‌های حمل و نقل، اصلاح مسیرهای حمل و نقل تسهیل دسترسی به استراحتگاه‌های عمومی، تعیین مسیرهای پیاده رو، تسهیل دسترسی معلولین، پیشبینی امکانات پارکینگ، کنترل یا محدود کردن فضاهای مشکل ساز، تامین امنیت و خدمات اضطراری در دسته کنترل دسترسی قابل بحث است. موقعیت عاقلانه ورودی ها، خروجی ها، نرده ها، نماها و روشنایی ها، پیاده روهای مستقیم و ترافیک گردونه‌ای راه هایی هستند که می‌توانند جرایم را کاهش دهند.	نتایج این مطالعه، همسو با یافته‌های مدیری (۱۳۸۵)، هنرور و امینی (۱۳۸۹)، بدایوی (۱۹۹۹)، صفی‌یاری و همکاران (۱۳۹۱)، می‌باشد.
۲	آلودگی نور و روشنایی	نتایج تحلیل‌ها در زمینه جرم و عوامل آن در منطقه ۱۷ نشان داد روشنایی تأثیر غیرقابل انکاری در پیشگیری از جرم دارد. روشنایی دو کار انجام می‌دهد: نخست اینکه به کسانی که ناظر یک وضعیت هستند کمک می‌کند که بیشتر و واضح تر دیده شوند. دوم اینکه مردم را تشویق به حضور بیشتر در محیط می‌کند. زیرا رؤیت پذیری بیشتر موجب احساس امنیت بیشتر و افزایش چشم‌های ناظر بر خیابان می‌شود. علاوه بر این، روشنایی می‌تواند با افزایش فرصت نظارت برای افراد و قلمروگرایی در محله و لقاء حس امنیت، علاوه بر کاهش جرم بر ترس نیز غلبه نماید.	یافته‌ها پژوهش حاضر، همسو با مطالعات رستم‌گورانی و سوداگر، آلودگی نور و روشنایی (۱۳۹۱)، خبیر (۱۳۸۷)، بنتلی (۱۳۸۷)، طراحی زیرساخت سبز و مکان‌گزینی (۲۰۱۱)، و کی‌نیا (۱۳۷۰) هست.

Source: Authors, 1401

امروزه درصد بسیاری از مردم جهان به ویژه در کشورهای توسعه یافته در شهرها زندگی می‌کنند و در جوامع در حال توسعه نیز شهرنشینی به شکل شتابان در حال انجام است. ازدحام و شلوغی بیش از حد شهرها از یک سو و ضرورت تأمین امنیت شهروندان از سوی دیگر ایجاب می‌کند که در طراحی و برنامه‌ریزی محیط و فضاهای شهری از اصول و نظریه‌های مطرح در این زمینه جهت پیشگیری از وقوع جرائم و با تقلیل آن بهره جست. از جمله دیدگاه‌های نظری معاصر در جامعه‌شناسی و برنامه‌ریزی شهری که به بررسی جرم می‌پردازند و در بخش مبانی نظری مقاله نیز به آن اشاره گردید، مکتب جامعه‌شناسی شیکاگو و رهیافت پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی است که در تبیین انحرافات اجتماعی بر متغیرهایی که با پدیده‌ی شهرنشینی ارتباط داشت. نظیر مهاجرت، حوزه‌های سکونتی، تراکم جمعیت تمرکز که از مهم‌ترین ویژگی‌های مکانی منطقه ۱۷ تهران می‌باشد؛ نموده اند.

به نظر جرم‌شناسان محیطی جرم از چهار مولفه قانون، مجرم، هدف و مکان تشکیل شده است. در این میان، مؤلفه مکان در تعیین داده‌های حاصل از رخداد اقلیم جنایی از اهمیتی بیشتر برخوردار است. می‌توان براساس مکان رخداد جنایت‌ها در راستایی تحلیل آن‌ها گام برداشت و الگوهای حاکم بر آن‌ها را شناسایی نمود. لذا مکان در درک جرم و چگونگی ارتکاب آن نقش حیاتی دارد. برخی از رفتارهای انحرافی در منطقه ۱۷ تحت تأثیر عوامل بوم شناختی نظیر کیفیت محل سکونت، که بر بی‌سازمانی اجتماعی و شکل‌گیری بزهکاری مؤثر می‌باشد؛ در جرم‌خیزی این منطقه نقش دارند. از سویی نظریه‌پردازان پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیط بر فرصت‌هایی که محیط در اختیار مجرمین قرار می‌دهد تأکید داشتند و جرایم گوناگون را ناشی از فرصت‌های محیطی می‌دانستند و برای بهبود امنیت فضاهای شهری راهکارهایی چون ایجاد فضاهای قابل دفاع، کنترل دسترسی، بهبود سیستم روشنایی عمومی شهرها، ایجاد فضاهای قابل نظارت و پرهیز از طراحی شهرها به صورت شطرنجی تأکید دارند. همچنین در خصوص بافت‌های ناکارآمد و فرسوده‌ی شهری که مستعد

وقوع جرم است، به جای تخریب، بر فرایند اصالت‌بخشی، هویت‌بخشی و احیای دوباره این نواحی اعتبار بیشتری قائل می‌شوند که براین اساس، یکی از بهترین راهکارها، تهیه طرح توسعه میان‌افزاست که به صورت رشد هوشمند شهری برای باززنده‌سازی و ایجاد هارمونی کالبدی و محتوایی مناطق فرسوده منطقه ۱۷ شهر تهران می‌توان پیشنهاد نمود. این مورد مصداق رویکرد جامعه محور در پیشگیری از جرم نیز محسوب می‌گردد.

در این راستا، بررسی کالبدی، خصوصیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ساکنان، نوع کاربری اراضی و کارکردهای اصلی این مکان‌ها و سعی در ایجاد تغییرات بنیادی در عوامل به وجود آورنده و تسهیل‌کننده فرصت‌های جرم و طراحی فضاهای کالبدی مقاوم در برابر ناهنجار، بیش از پیش اهمیت یافته است تا امکان کنترل، پیشگیری و کاهش میزان ناهنجاری‌های شهری فراهم آید. همانطور که در معرفی منطقه ۱۷ تهران اشاره گردید، وجود بافت پیچیده و ساختار نامناسب، ساختمان‌های فرسوده، گذر خط آهن تهران به تبریز و تهران به اهواز (ایفای نقش خصوصاً در جرم‌های مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد) و محصور بودن این منطقه بین این دو خط آهن، تراکم بالا، وجود بافت ناهمگون جمعیتی و ... باعث آشفتگی محیطی این منطقه و بروز انواع جرم‌ها نظیر اعتیاد، سرقت، انواع خشونت، مشکلات ترافیکی، بهداشت محیط و نهایتاً خدشه‌دار شدن امنیت منطقه شده است. همچنین شایان ذکر است که این منطقه، یکی از فقیرترین مناطق در امر اختصاص فضای سبز و مکان‌های تفریحی به شهروندان خود است، که آتش جرم‌خیزی در منطقه را به شکل قابل ملاحظه‌ای افزایش داده است که حل چنین مشکلاتی نیازمند تغییرات بنیادین از طرف نهادهای شهری در بافت این مناطق و اجرای سیاست‌های کارآمد محیطی است. با تغییر طراحی محیطی اعم از نحوه نورپردازی معابر، وجود مراکز تفریحی و گذران اوقات فراغت، طراحی مناسب ساختمان‌ها و شهرسازی با برنامه، طراحی و مهندسی مناسب محیط و منظر، همچنین حضور و نظارت پلیس و به کارگیری تجهیزات، ابزار و فناوری‌های نوین در مقاطع زمانی خاصی بر یک مکان ویژه، می‌توان از وقوع بزهکاری در این مکان‌ها خصوصاً در ناحیه ۲ در منطقه ۱۷ که به جرم‌خیزی معروف است، پیشگیری کرد. این مورد مصداق رویکرد پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی می‌باشد.

طبق جمع‌بندی نظریات مطرح شده در مبانی نظری و تحلیل‌های انجام شده یک منطقه جغرافیایی مانند منطقه ۱۷ تهران که در آن وقوع بزه از حد متوسط بالاتر است و یا نواحی کوچکی که در آن مکان ارتکاب جرم سهل و ساده باشد یا برخی اشکال متمرکز و مجتمع در توزیع بزهکاری یا تکرار جرم در مکان و محدوده‌هایی که جرایم در زمان و مکان تجمع نمایند. در غالب نظریه کانون‌های جرم خیز؛ مصداق پیدا می‌نماید. با در نظر گرفتن موارد فوق می‌توان دریافت تحلیل جغرافیایی کانون‌های جرم خیز مانند منطقه ۱۷ فرایند نمایش، شناسایی و تعیین حدود محدوده‌های تراکم و تمرکز بزهکاری در سطح شهرهاست و سعی می‌شود ضمن شناسایی عوامل این تمرکز اقدام به ارائه راهبردها و سیاست‌های مناسب جهت حذف یا کاهش اثر این عوامل نموده، از وقوع بزه در این مکان‌ها در آینده پیشگیری نماید. بایستی این نکته را در نظر داشت که این منطقه واجد برخی عناصر کالبدی و شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی

خاص هستند که میزان ارتکاب جرایم در آن‌ها بسیار بالاتر از متوسط کل بزهکاری در شهر می‌باشد. برای تطبیق نظریات می‌توان گفت: می‌توان نتیجه بررسی‌های محققانی چون پارک و برگس نیز در باره عوامل اجتماعی مرتبط با میزان جرم در فضاهای شهری مانند منطقه ۱۷ نشان می‌دهد، آن دسته از حوزه‌های درون شهرهای تجاری و کارگاهی مترکم که به لحاظ اجتماعی دچار بی‌سازمانی اجتماعی شده‌اند، ارزش‌ها و سنت‌های بزهکارانه و جنایی را توسعه می‌دهند.

همچنین طبق نظریات اسکار نیومن، و عقاید جاکوبز مطالعه مکان‌های وقوع جرم مانند منطقه ۱۷ نظریه فضای قابل دفاع را مطرح می‌کند و پیشنهاد تغییر ساختار محیط شهری را به گونه‌ای را باید به گونه‌ای مطرح و برنامه‌ریزی کرد که جامعه نه توسط پلیس، بلکه توسط افرادی که در عرصه‌هایی خاص سهیم‌اند تعریف گردد. لذا نتایج تحلیل‌ها نشان می‌دهد که تعریف مشخص عرصه‌های عمومی و خصوصی، نظارت فعال مردمی (جهت پیشگیری) که در نتیجه انسجام و همبستگی افراد متعلق به محدوده‌های جغرافیایی مشخص به وجود می‌آید و حضور تعداد مشخصی از مردم در فضای شهری در کنار ویژگی‌های کالبدی فضا می‌تواند در ارتقا احساس امنیت و افزایش دسترسی‌پذیری نمادین نقش داشته باشد.

با توجه به تحلیل‌های مورد نظر در محدوده جغرافیایی منطقه ۱۷ شهری تهران در مورد نقش بزه کاران؛ رویکرد پیشگیری زودرس، یعنی مداخله روان شناختی - اجتماعی زودرس در فرآیند رشد آنها، برای جلوگیری از عوامل خطر سازی که احتمال پذیرش و تقلید رفتار مجرمانه پایدار را از سوی آن‌ها در آینده افزایش می‌دهد. عوامل خطر در این پیشگیری مجموعه‌ای از شرایط فردی و اجتماعی است که پدیداری، پیوستگی و پایداری رفتارهای مجرمانه آینده را در شهروندان به همراه دارد. ویژگی‌های این نوع پیشگیری عبارتند از: تربیت مدار بودن، فرد مدار بودن، عام بودن و رهیافت‌های آن شامل: شناسایی عوامل خطر فردی و اجتماعی و به دنبال آن به کارگیری عوامل حمایتی از طریق مداخلات روان شناختی - اجتماعی زود هنگام در سطوح مدرسه، خانواده و محیط اجتماعی در منطقه ۱۷ شهری تهران می‌باشد و بر این اندیشه استوار است که مداخله زود هنگام نسبت به کسانی که به دلیل وضعیت‌های خاص در معرض ارتکاب جرم هستند می‌تواند جلوی بزهکاری و تداوم گرایش‌های بزهکارانه آن‌ها را بگیرد. از طریق شناخت علل ارتکاب جرم‌های مشخص شده در منطقه ۱۷ شهری تهران اعم از: فردی و اجتماعی و برطرف کردن آن‌ها با انجام اصلاحات فردی و اجتماعی مثل: درمان بیماری‌ها و نارسایی‌های جسمی و روحی و بالا بردن ارزش‌های اجتماعی و تقویت نهادهای اجتماعی و تعالی فرصت‌های اقتصادی، تحصیلی، تفریحی، مسکن و غیره می‌توان از تمایلات مجرمانه در افراد جلوگیری کرد. که مصداق رویکردهای جرم‌شناسی پیشگیری اجتماعی، فردمدار و رویکرد بلند مدت و کلان است.

یافته‌های تحقیق بیانگر آن است که موضوعاتی همچون عوامل اقتصادی (نظیر بیکاری، رشد و توسعه اقتصادی و فقر و نابرابری)، اجتماعی (نظیر اعتیاد، رضایت از زندگی، آموزش اجتماعی، انسجام خانوادگی و مشارکت اجتماعی) و محیطی (شبکه معابر و دسترسی و آلودگی نور و روشنایی) از اهم مؤلفه‌های تأثیرگذار بر پیشگیری از جرم جهت ارتقای

توسعه امنیت پایدار در منطقه ۱۷ شهرداری تهران است. در این بین، عوامل نهادی با وجود تأثیرگذاری، در بین ده عامل برتر تأثیرگذار قرار نگرفتند. با این حال، کارشناسان، بر نقش این عوامل به عنوان محدودکننده یا تسهیل‌کننده وقوع جرم تأکید داشتند. ملاحظه نتایج بدست آمده، بر اهمیت بیش از پیش متغیرهای اجتماعی و خصوصاً نقش خانواده در به وجود آمدن جرم تأکید می‌کند. جدول (۱۷) در راستای اهداف تحقیق و سوالات؛ فرضیه‌های پژوهش را مورد آزمون قرار می‌دهد.

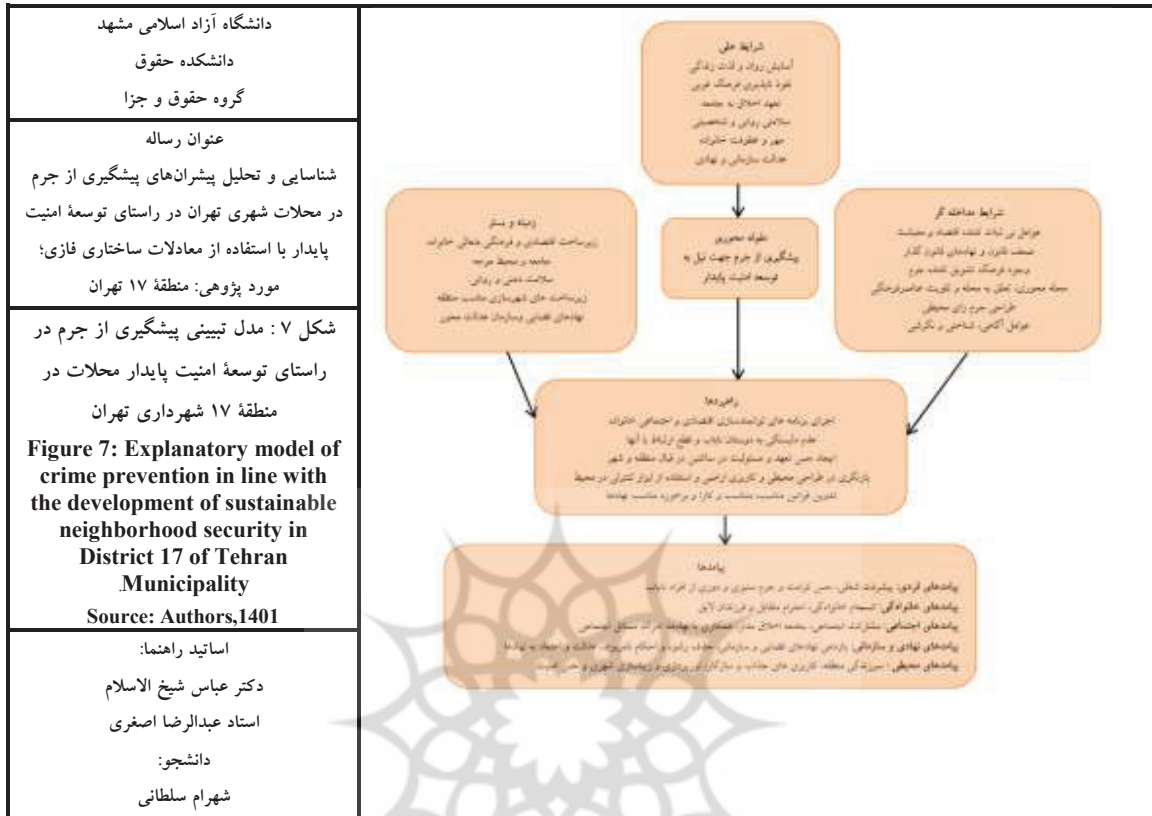
بر این اساس و طبق (شکل ۷)، عوامل اجتماعی با دارا بودن ۵ زیرشاخص، دارای بیشترین تأثیرگذاری در مدل پیشگیری از جرم شناسایی گردیدند. تأکید بر احتمال قرارگیری عامل بیکاری در زمره عوامل دو وجهی (بسیار تأثیرگذار و بسیار تأثیرپذیر) هم قابل تأمل است، که در این راستا، بررسی نتایج بدست آمده، حاکی از تأیید دو عامل یاد شده و قرارگیری این متغیر در بین عوامل دو وجهی سیستم است.

جدول ۱۷. ارتباط بین گزاره‌های تحقیق با اقدامات محقق و نتایج تحقیق

Table 17. The relationship between research propositions and researcher actions and research results

اهداف پژوهش	سوالات پژوهش	فرضیه‌های تحقیق	شرایط	اقدامات و نتایج پژوهشگر برای فرضیه‌ها
هدف کلی: تبیین امنیت پایدار محلات ناامن شهری با توجه بر مدل‌های پیشگیری از ارتکاب جرم.	سوال کلی: چگونه پیشگیری از جرم در محلات شهری، توسعه امنیت پایدار را تبیین می‌کند؟	فرضیه کلی: بین مولفه‌های امنیت پایدار محلات نا امن شهری و میزان پیشگیری از جرائم شهری ارتباط علی وجود دارد.		با مشاهده مدل نهایی بدست آمده از مصاحبه‌های کارشناسان و متخصصان حوزه مربوطه عنوان مهم‌ترین شاخص در پیشگیری از جرم در محلات منطقه ۱۷ تهران شناسایی گردید.
هدف اول: بررسی ارتباط علی بین پیشگیری از جرائم شهری در محلات شهری منطقه ۱۷ تهران و مولفه‌های اجتماعی-فرهنگی امنیت پایدار؛	سوال اول: به چه میزان پیشگیری از جرم در محلات شهری منطقه ۱۷ تهران، مولفه‌های اجتماعی-فرهنگی امنیت پایدار را تبیین می‌کند؟	فرضیه اول: بین مولفه‌های اجتماعی پایداری محلات شهری منطقه ۱۷ تهران و میزان پیشگیری از جرائم شهری ارتباط علی وجود دارد.	شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر اجتماعی	با بررسی عوامل بدست آمده از روش معادلات ساختاری فازی مؤلفه‌های تأثیرگذار مستقیم و غیرمستقیم سیستم متشکل از متغیرهای پیشگیری از جرم، ۶ عامل اعتیاد، رضایت از زندگی، شغل مناسب، انسجام خانوادگی - ارضای نیازهای عاطفی در خانواده، مشارکت اجتماعی و نهایتاً میزان رواج انحراف در خانواده به عنوان عوامل اجتماعی کلیدی در مدل پیشگیری از جرم شناسایی شدند. فرضیه تأیید می‌گردد.
هدف دوم: بررسی ارتباط علی بین پیشگیری از جرائم شهری در محلات شهری منطقه ۱۷ تهران و مولفه‌های اقتصادی امنیت پایدار؛	سوال دوم: به چه میزان پیشگیری از جرم در محلات شهری منطقه ۱۷ تهران، مولفه‌های اقتصادی امنیت پایدار را تبیین می‌کند؟	فرضیه دوم: بین مولفه‌های اقتصادی پایداری محلات شهری منطقه ۱۷ تهران و میزان پیشگیری از جرائم شهری ارتباط علی وجود دارد.	شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر اقتصادی	با بررسی عوامل بدست آمده از روش گراند تئوری عوامل بی‌ثبات‌کننده اقتصاد و معیشت، زیرساخت اقتصادی متعالی خانواده به عنوان مهم‌ترین شاخص در پیشگیری از جرم در محلات منطقه ۱۷ تهران شناسایی گردید.
هدف سوم: بررسی ارتباط علی بین پیشگیری از جرائم شهری در محلات شهری منطقه ۱۷ تهران و مولفه‌های محیطی امنیت پایدار.	سوال سوم: به چه میزان پیشگیری از جرم در محلات شهری منطقه ۱۷ تهران، مولفه‌های محیطی امنیت پایدار را تبیین می‌کند؟	فرضیه سوم: بین مولفه‌های محیطی پایداری محلات شهری منطقه ۱۷ تهران و میزان پیشگیری از جرائم شهری ارتباط علی وجود دارد.	شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر محیطی	با بررسی عوامل بدست آمده از روش معادلات ساختاری فازی مؤلفه‌های تأثیرگذار مستقیم و غیرمستقیم سیستم متشکل از متغیرهای اقتصادی پیشگیری از جرم، ۲ متغیر شبکه معابر-دسترسی و آلودگی نور به عنوان عوامل محیطی کلیدی در مدل پیشگیری از جرم شناسایی شدند. فرضیه تأیید می‌گردد.

Source: (Authors,1401)

پیشنهادات

جدول ۱۸. پیشنهادات در ارتباط با رویکردهای پیشگیری از جرم برای محلات منطقه ۱۷ شهر تهران

Table 18. Suggestions related to crime prevention approaches for the 17th district of Tehran

مخاطب / هدف	همه افراد (اولیه)	افراد در معرض ریسک جرم	افراد بزهکار (ثالث)
راهنما		ثانویه	
۱- پیشگیری (اقدام علیه علل جرم) در محلات منطقه ۱۷ تهران	افزایش سطح رفاه و زندگی افراد ساکن در منطقه ۱۷ از طریق ایجاد شغل‌های پر درآمد و استفاده از طرح‌های گردشگری جهت رونق منطقه و افزایش درآمد کسبه آن.	(آموزش اجتماعی خانواده‌ها و فرزندان و نوجوانان از طریق انجام فعالیت‌های فرهنگی در مدارس و مساجد) و (تحکیم قوانین موجود در دادگستری‌ها جهت برخورد مناسب با متخلفان و تشویق بزهکاران به همکاری با قانون).	برنامه سرپرستی جامعه‌ی زندانیان سابق (زندانیان آزاد شده) در محلات منطقه ۱۷ تهران و برنامه کارهای جبرانی در منطقه ۱۷ تهران.
۱-۱- توسعه اجتماعی-اقتصادی در محلات منطقه ۱۷ تهران	(نظام همگانی مراکز آموزشی برای نگهداری نوجوانان قبل از دبستان در محلات منطقه ۱۷ تهران) و (دسترسی همگان به نظام آموزشی).	(برنامه کمک به مادران خیلی جوان تنها در محلات منطقه ۱۷ تهران) و (کمک به دانش‌آموزان مشکل‌دار به منظور پیشگیری از ترک تحصیل در محلات منطقه ۱۷ تهران).	رسیدگی به وضعیت معناتان منطقه از نظر معیشتی و استفاده از روش‌های پیشگیرانه غیرکیفری نظیر استخدام این افراد و آموزش آنان.
۱-۲- کاهش فرصت‌های جرم در محلات	اصلاح مقررات ناظر به ساخت خانه‌های مسکونی با طرح‌های شهرسازی در محلات.	نصب دوربین در مغازه‌های مهم به خصوص مواد غذایی در محلات منطقه ۱۷ تهران.	شرایط آزادسازی مشروط زندانیان (آزادی مشروط) در محلات منطقه ۱۷ تهران.
۱-۳- مسئول کردن / مسئولیت بخشی به مردم در محلات	(حساس و آگاه کردن معناتان در محلات منطقه) (پیشبرد میزان درگیر و وارد شدن مردم و جامعه محلی در مسائل بزهکاری در محلات منطقه).	اجرای طرح‌های مبارزه با تخریب و ویرانگری در محله‌های خاص در محلات منطقه ۱۷ تهران.	بازپروری همسران خشن. میانجیگری. گروه‌های امدادی ویژه معناتان در محلات منطقه.

Source: (Authors, 1401)

جدول ۱۹. پیشنهادات در ارتباط با رویکردهای پیشگیری از جرم (بازدارندگی و نظارت) برای محلات منطقه ۱۷ شهر تهران

Table 19. Suggestions related to crime prevention approaches (deterrence and monitoring) for the neighborhoods of the 17th district of Tehran

مخاطب / هدف	همه افراد(اولیه)	افراد در معرض ریسک جرم	افراد بزهکار (ثالث)
راهبردها			
۲-بازدارندگی در محلات منطقه ۱۷ تهران.	ایست و بازرسی در بزرگراه‌ها و جاده‌ها برای مبارزه با رانندگی در حال مستی(قماری-نشنگی) در محلات	سیاست و تدبیراندیشگی دربارۀ خشونت زناشویی در محلات منطقه ۱۷ تهران.	سرعت قطعیت، حتمیت و درجه بندی کیفی در محلات منطقه ۱۷ تهران.
۳- (نظارت) در محلات .	فشرده کردن پایش در بعضی محلات.	عملیات ویژه تحقیقات پلیسی در محلات منطقه	

Source: (Authors,1401)

جدول ۲۰. پیشنهادات در ارتباط با رویکردهای محیطی و جغرافیایی- مکانی برای محلات منطقه ۱۷ شهر تهران

Table 20. Suggestions related to environmental and geographic-spatial approaches for the neighborhoods of the 17th district of Tehran

پیشنهادات محیطی	پیشنهادات جغرافیایی و مکانی
طراحی شبکه معابر و پیاده‌روها و استفاده از ابزار پیشگیرانه نظیر دوربین و روشنایی در آنان و حضور محسوس نیروهای امنیتی در جوار معابر پر خطر.	مشارکت دادن ساکنان و کسبه محل در تمام مراحل تهیه و اجرای طرح امنیت به منظور جلب اعتماد مردمی و ارتقاء حس تعلق آنها.
تخصیص بهینه فضا با از بین بردن راهروهای تودرتو و فضاهای کنج و تاریک و افزایش میدان دید و در نتیجه سخت تر شدن ارتکاب جرم.	اجرای سیاست‌های باززنده‌سازی بافت‌های فرسوده در منطقه با رویکرد رشد هوشمند و توسعه میان‌افزای منطقه.
نورپردازی مناسب فضاهای شهری خصوصاً در فضاهای جرم‌خیز منطقه.	انتقال کاربری‌های مزاحم از طریق تعمیرگاه‌های اتومبیل و غیره به خارج از محدوده.
نصب ابزار و ادوات کنترلی اینترنت اشیاء نظیر دوربین‌های مداربسته در کل سطح منطقه.	نوسازی منازل مسکونی در منطقه و در ناحیه‌های ۱ و ۳ از طریق توانمندسازی خانوارها.
رعایت استانداردهای مبلمان شهری.	جایگزینی کاربری‌های جاذب جمعیت در مناطق با دید و نظارت کم.
غلبه بر آلودگی‌های محیطی ناشی از عبور خطوط راه آهن از میان بافت منطقه.	در نظر گرفتن کاربری‌های مختلط جهت ایجاد تنوع در بدنه‌ها و از بین بردن یکنواختی.
بکارگیری مستمر فضا بوسیله کاربران از طریق راهکارهای طراحی محیطی.	تزیین کاربری‌های فعال در طول شب به صورت پراکنده در بافت جهت ارتقاء حس امنیت در مردم.
استفاده از زیرساخت‌های شهری مناسب مانند پوشش کف، جداره و محوطه سازی.	تفکیک مشخص فضاهای عمومی، نیمه عمومی و خصوصی.
جایگزینی بازشوها (درها، پنجره‌ها و...) رو به خیابان و فضاهای عمومی (افزایش چشمان ناظر بر خیابان).	بن بست نمودن برخی معابر فرعی متصل به خطوط راه آهن و بهبود شبکه معابر با رعایت سلسله مراتب دسترسی.
منظرسازی فضا بر اساس معیارهای افزایش دهنده دید و نظارت عمومی.	انتقال خط‌آهن و تهران-اهواز به تونل‌های زیر زمینی.
تقویت حس مکان و هویت محله از طریق حفظ عناصر و نشانه‌های هویت بخش.	چای دهم کاربری‌های خرد تجاری مانند کیوسک‌های تلفن و روزنامه فروشی در نواحی جرم‌خیز.
تداوم بصری میان ناظر و فضا.	سیاست‌گذاری در جهت کاهش تراکم منطقه.
تقویت حس تعلق ساکنان به منطقه از طریق ایجاد فضاهای جمعی سرزنده.	افزایش نظارت‌های طبیعی و گسترش حس مالکیت از طریق نهادهای اجتماعی.

Source: (Authors,1401)

جدول ۲۱. پیشنهادات در ارتباط با رویکردهای اجتماعی - اقتصادی برای محلات منطقه ۱۷ شهر تهران

Table 21. Suggestions related to socio-economic approaches for the neighborhoods of the 17th district of Tehran

پیشنهادات اجتماعی	پیشنهادات اقتصادی
توانمندسازی ساکنان منطقه ۱۷ با تأکید بر مشارکت اجتماعی آنان در توسعه و عمران محل زندگی خود.	اجرای سیاست‌های بازآفرینی شهری مناسب در بافت‌های فرسوده در منطقه از طریق کمک‌های مالی و بانکی
تقویت حس تعلق به مکان و محله‌محوری در قالب مشارکت اجتماعی	توانمند سازی اقتصادی اقشار محلات ضعیف در منطقه.
ایجاد بستر درگیری در فعالیت‌های اجتماعی جامعه جهت جلوگیری از معاشرت با دوستان ناباب و ارتباط با شبکه‌های اجتماعی معاند.	کاهش نابرابری درآمدی از طریق سیاست‌گذاری مناسب و اصلاح الگوی توزیع در کشور و شهر.
فرهنگ‌سازی رسانه‌های جمعی در مورد خطرات وقوع در جامعه.	توجه جدی به مقولهٔ بیکاری و اتخاذ سیاست‌های مناسب اشتغال‌زا برای کاهش آن.
تقویت نهادهای فرهنگی و اجتماعی نظیر فرهنگ‌سراها و مساجد.	کنترل روابط اجتماعی ناشی از صنعتی شدن.
آگاه‌سازی و آموزش اجتماعی خانواده‌ها و جوانان و نوجوانان در زمینه انواع جرم‌ها و خطرات.	ایجاد کارگروه‌های تخصصی جهت بررسی اشتغال ساکنان منطقه و ایجاد پایگاه اطلاعاتی جهت برنامه‌ریزی‌های آینده‌نگرانه.
تقویت نهادهای آموزشی و تشویق به افزایش مهارت‌های تحصیلی و فنی در بین جوانان منطقه.	توانمندسازی اقتصادی مناطق و شهرهای مبدأ مهاجران جهت تحقق مهاجرت معکوس و کاهش تراکم و افزایش شمول اجتماعی

Source: (Authors,1401)

References

- ایزدی، پگاه؛ هدایانی، زهره؛ حاجی نژاد، علی و قادری، جعفر (۱۳۹۶)، *واکوی زمینه‌های تحقیق‌پذیری رویکرد بازآفرینی شهری فرهنگ محور*، جغرافیا (فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)، دوره جدید، سال چهاردهم، شماره ۵۱، زمستان ۱۳۹۵.
- ایزدی، ریحانه. (۱۳۹۶). نقش امنیت در توسعه پایدار شهرهای مرزی مورد مطالعه تربت جام، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، با راهنمایی حسین رحیمی، دانشگاه پیام نور خراسان جنوبی.
- اکبری فرد، حسین و جنایی، امید و اشرف گنجوی، رضا (۱۳۹۴)، بررسی تأثیر نامتقارن ضریب جینی؛ بیکاری و طلاق بر سرقت در ایران، *مجله اقتصاد مداری*، شماره ۹، صص ۱-۲۰.
- امیدی، اسماعیل و اجاق‌زاده محمدی، سیدمحمد (۱۳۹۵)، بررسی میزان مشارکت‌های مردمی در پیشگیری انتظامی و اجتماعی از جرم (مطالعه موردی: استان گیلان-شهروندان شهرستان لنگرود)، فصلنامه علمی-تخصصی دانش انتظامی گیلان، شماره ۱۹، دوره پنجم
- بذرافشان، جواد؛ طولابی نژاد، مهرشاد (۱۳۹۵)، تحلیل اثرات و کارکردهای سرمایه اجتماعی در امنیت پایدار روستاهای مناطق مرزی بخش مرکزی شهرستان سراوان؛ تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی؛ سال شانزدهم؛ شماره ۴۱؛ صص ۷۶-۵۵.
- حسینی، نرجس سادات (۱۳۹۷)، تبیین پدیده شهر در جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیک، رساله دکترا، دانشگاه تهران.
- حسینی نژاد، مرتضی (۱۳۸۴)؛ بررسی علل اقتصادی جرم در ایران با استفاده از یک مدل داده‌های تلفیقی مورد سرقت، *مجله برنامه و بودجه*، سال ۱۰، شماره ۶، ۳۵-۸۲.
- حق‌نظری، محمدرضا (۱۳۹۴)، تأثیر مشارکت اجتماعی نهادهای مردمی در پیشگیری اجتماعی از جرم (مورد مطالعه: سمن‌های خرم‌آباد در سال ۹۳-۹۴).
- جهانتاب، محمد. (۱۳۹۰). تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، با راهنمایی علی دلاور، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبائی.

شناسایی و تحلیل پیشران‌های پیشگیری از جرم در محلات شهری تهران... ۸۳

- جامی، ناصر و مردی، صفر (۱۳۹۲)، بررسی نقش مساجد در پیشگیری از جرائم (مطالعه موردی: شهرستان اهر)، سال سوم، شماره اول (پیاپی ۸).
- رضوان، علی، فتحی، منصور (۱۳۹۱)، بررسی عوامل مرتبط با احساس ناامنی در محلات شهری؛ در ناحیه ۳ منطقه ۱۷ شهرداری تهران، فصلنامه علمی - پژوهشی رفاه اجتماعی، سال دوازدهم، شماره ۴۵، ۴۱۰-۳۸۷.
- رضایی، پرویز و دل‌آور، منصوره و حمیدی مدنی، نرجس (۱۳۹۱)، بررسی رابطه بین عناصر اقلیمی و میزان جرم و جنایت، مطالعه موردی: شهرستان‌های رشت و بندرانزلی، فصلنامه جغرافیای طبیعی، سال پنجم، شماره ۱۶، تابستان.
- رستم‌گورانی، ابراهیم و سوداگر، مهسا (۱۳۹۱)، بررسی شاخص‌های امنیت شهری در محله چاهستانی‌های بندرعباس، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، بهار.
- ربانی، طاهما، (۱۳۹۱)، مجموعه مقالات نخستین همایش ملی آینده پژوهی، تهران، بهمن.
- سنایی، سولماز (۱۳۹۹)، ظرفیت‌شناسی تحقق‌پذیری مدیریت یکپارچه شهری با رویکرد آینده‌نگری؛ مطالعه موردی کلانشهر تهران، جغرافیا، فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیایی ایران، سال ۱۷، شماره ۶۰.
- سهم‌پور، حسن و همکاران (۱۴۰۰) واکاوی میزان رضایتمندی ساکنان سکونتگاه‌های غیررسمی با استفاده از مدل کلاس) نمونه مورد بندر امام خمینی، فصلنامه جغرافیا و مطالعات محیطی، شماره ۴۰.
- سلطانی، لیلیا؛ بیک محمدی، حسن، حیدری، سمیه (۱۳۹۵) تحلیل فضایی احساس امنیت در محلات مختلف شهری مورد مطالعه: شهر قدس؛ مقاله ۷ پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی؛ دوره ۵، شماره ۳، صص ۱۰۴-۸۷.
- صالحی هیکویی، مریم (۱۳۸۴)، بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی شبکه و اعتماد متقابل بین شخصی و جنسیت، پایان‌نامه کارشناسی ارشد پژوهش علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی دانشگاه الزهرا.
- صفی‌یاری ننه کران، پریناز و صالحی تبریزی، مینا و فرامرزی اصلی، مهسا (۱۳۹۱)، بررسی رابطه جرم و جنایت و حس امنیت با ساختار فرم شهری، نمونه موردی: محله امامیه تبریز، اولین همایش ملی اندیشه‌ها و فناوری‌های نو در معماری، ۲۰ اسفند، تبریز.
- فرجی‌ها، محمد (۱۳۸۶)، بررسی لایحه پیشگیری از وقوع جرم، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، سال دوم، شماره دوم.
- کلانتری، محسن، قزلباش، یغمایی، بامشاد (۱۳۹۰)، تحلیل الگوهای فضایی بزهکاری، در مناطق اسکان غیررسمی شهرها مورد مطالعه: منطقه اسکان غیررسمی بی سیم در شهر زنجان، جغرافیا و توسعه، شماره ۲۴، صص ۱.
- کی‌نیا، مهدی (۱۳۷۰)، مبانی جرم‌شناسی، جامعه‌شناسی جنایی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، جلد دوم، آبان.
- کمال رنجبر، جلال و نیازی محسن (۱۳۸۶)، نقش سازمان‌های مردم‌نهاد (NGOs) در مدیریت پیشگیری از وقوع جرم (با تأکید بر شهرستان بندرعباس)، فصلنامه دانش انتظامی هرمزگان، شماره ۷: دوره چهارم.
- گودرزی، مهدیه (۱۳۸۳)، بررسی تأثیر اعتیاد سرپرست خانواده بر وضعیت اجتماعی و تحصیلی اعضای خانواده در شهر کرمان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه الزهرا.
- عبادی نژاد و علی و همکاران، (۱۳۹۴)، تجزیه تحلیل مکانی فضایی مناطق جرم‌خیز براساس روش ترکیبی تحلیل عاملی و خوشه، فصلنامه انتظام اجتماعی، سال نهم، شماره ۲، صص ۱۹-۴.
- عباسی‌نژاد، حسین و رضایی، هادی و صادقی، مینا (۱۳۹۱)، بررسی رابطه بین بیکاری و جرم در ایران؛ رهیافت تلفیقی بین‌استانی، فصلنامه سیاست‌های اقتصادی، سال بیستم، شماره ۶۴، صص: ۶۵-۸۶.

۸۴. فصلنامه علمی - پژوهشی نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی - سال چهاردهم، شماره چهارم، پاییز ۱۴۰۱

صادقی، حسین، شقایق شهری، وحید و اصغرپور، حسین (۱۳۸۴)؛ «تحلیلی عوامل اقتصادی تأثیرگذار بر جرم در ایران»، تهران: مجله تحقیقات اقتصادی، ۶۸: ۶۳-۹۰.

مدیری، آتوسا (۱۳۸۵)، جرم خشونت و احساس امنیت در فضاهای عمومی شهر، فصلنامه رفاه اجتماعی، سال پنجم، شماره ۲۲. محمدی زاده کرمان نژاد، مجتبی و ضیال‌الدینی، محمد (۱۳۹۴)، علل و عوامل پیدایش آسیب‌های اجتماعی و نقش پیشگیری اجتماعی از جرم، در کاهش و عدم تکرار جرم، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات دومین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روان‌شناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی. ۱۱-۱.

میرمعینی، مهدی و همکاران (۱۳۸۸)، سنجش امنیت محیطی با استفاده از تئوری چیدمان فضایی و تکنیک مکان سنجی؛ نمونه مطالعاتی محله سرآسیب تهران، فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیایی ایران، سال ۱۷ شماره ۶۲.

نجفی ابرندآبادی، علی حسین، (۱۳۹۸)، سیاست جنایی سازمان ملل متحد، مجله تحقیقات حقوقی شهید بهشتی، شماره ۱۸. نجفی ابرندآبادی، علی حسین (۱۳۹۱)، درآمدی بر جرم‌شناسی حقوق کیفری عمومی، تازه‌های علوم جنایی (مجموعه مقالات)، جلد دوم، نشر میزان، چاپ اول، بهمن.

نجفی ابرندآبادی، علی حسین (۱۳۹۵)، پیشگیری از جرم، مجموعه مقالات تجلیل از دکتر محمد اشوری، انتشارات سمت، ص ۵۶۷. ناروقه، نعمت‌الله و همکاران (۱۳۹۹)، رابطه جرم با جغرافیا، جغرافیا، فصلنامه علمی پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیایی ایران، سال ۱۸، شماره ۳۴.

هادی سیفی، فرزاد (۱۳۹۵)، ارائه الگوی امنیت پایدار شهروندی مطالعه موردی شهر تهران؛ دکتری تخصصی؛ رشته جغرافیا، جغرافیای سیاسی، جنوب غرب آسیا؛ دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.

ورمزیار، مهدی (۱۳۸۷)، بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی خانواده و بزهکاری نوجوانان، رساله کارشناسی ارشد، جامعه‌شناسی دانشگاه مازندران

یدالله نیا، هاجر (۱۴۰۰)، اثرات گسترش فیزیکی بر تاب‌آوری زیست محیطی، مطالعه موردی: شهر بابل، فصلنامه جغرافیا، دوره ۱۹، شماره ۶۹.

Abbasinejad, Hossein and Ramezani, Hadi and Sadeghi, Mina (2012), *A Study of the Relationship between Unemployment and Crime in Iran; Inter-Provincial Integrated Approach, Quarterly Journal of Economic Policy, Year 20, Issue 64, pp. 65-86 (In Persian)*.

Akbarifard, Hossein and Janaei, Omid and Ashraf Ganjavi, Reza (2015), *Investigation of the asymmetric effect of Gini coefficient; Unemployment and Divorce on Robbery in Iran, Journal of Orbital Economics, No. 9, pp. 1-20 (In Persian)*.

Bazrafshan, Javad; Toulabi Nejad, Mehrshad (2016) *Analysis of the effects and functions of social capital in sustainable security of villages in the border areas of the central part of Saravan city; Applied research in geographical sciences; Sixteenth year; No. 41; Pp. 76-55 (In Persian)*.

Bentley, E. Ben et al. (2004), *Response environments*, translated by Mostafa Behzadfar, Iran University of Science and Technology Publications.

Boateng, F. D. (2016). *Crime reporting behaviour: Do attitudes towards the police matter? Journal of Interpersonal Violence, 33(16), 1-26 doi:*

Bruce S. Appleyard, Christopher E. Ferrell (2017) *The Influence of crime on active & sustainable travel: New geo-statistical methods and theories for understanding crime and mode choice; Journal of Transport & Health, Volume 6, PP:516-529*

Danesh, T. (2005) *Who Is Guilty? What Is Criminology? Tehran: Keyhan (In Persian)*.

- Douglas S. Brandon C. Welsh (2022) *There has to be a better way: place managers for crime prevention in a surveillance society*, *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, 46:1, 67-80, DOI: 10.1080/01924036.2020.1788960.
- Ebadinejad and Ali, (2015), *Spatial spatial analysis of crime areas based on the combined method of factor and cluster analysis*, *Social Order Quarterly*, Ninth Year, No. 2, pp. 19-4 (In Persian).
- Farajiha, Mohammad (2007), *Review of the Crime Prevention Bill*, *Quarterly Journal of Crime Prevention Studies*, Second Year, Second Issue (In Persian).
- Fielding, N. G. (2021). *Police communications and social media*. *European Journal of Criminology*, 1–19.
- Goodarzi, Mahdieh (2004), *The effect of head of household addiction on social and educational status of family members in Kerman*, M.Sc. Thesis, Faculty of Social Sciences, Al-Zahra University (In Persian).
- Hadi Seifi, Farzad (2016) *Presenting a model of sustainable citizenship security in a case study of Tehran*; PhD; Geography, Political Geography, Southwest Asia; Tarbiat Modares University, Faculty of Literature and Humanities (In Persian).
- Hagh Nazari, Mohammad Reza (2015), *The Impact of Social Participation of Public Institutions on Social Crime Prevention (Case Study: Khorramabad Semen in 1993-94)* (In Persian).
- Honarvar, Mohsen and Amini, Amin (2010), *Safe Places, Crime Planning and Prevention System, Armanshahr, Tehran*.
- Hosseini Nejad, Morteza (1384); *Investigating the economic causes of crime in Iran using an integrated data model stolen*, *Journal of Planning and Budget*, Volume 10, Number 6, 35-82 (In Persian).
- Hosseini, Narjes Sadat (1397), *Explaining the phenomenon of the city in political geography and politics*, PhD thesis, University of Tehran (In Persian).
- Hu, X., Rodgers, K., & Lavrich, P. (2018). "We are more than crime fighters:" *Social media images of police departments*. *Police Quarterly*, 1–29.
- Izadi, Pegah; Hajinejad, Ali and Ghaderi, Jafar (2016), *Analysis of the feasibility of culture-based urban regeneration approach*, *Geography (Iranian Journal of International Geographical Research Quarterly)*, New Volume, Fourteenth Year, No. 51, Winter 2016 (In Persian).
- Izadi, Reyhaneh., (1396). *The role of security in the sustainable development of the studied border cities of Torbat-e Jam*, M.Sc. Thesis, under the guidance of Hossein Rahimi, Payame Noor University of South Khorasan (In Persian).
- Jahantab, Mohammad., (1390). *The Impact of Social Capital on the Sense of Security*, M.Sc. Thesis, under the guidance of Ali Delavar, Faculty of Social Sciences, Allameh Tabatabai University (In Persian).
- Jami, Nasser and Mardi, Safar (2013), *A Study of the Role of Mosques in Crime Prevention (Case Study: Ahar County)*, Third Year, First Issue (8 in a row) (In Persian).
- Janko, Z., & Popli, G. (2015). *Examining the link between crime and unemployment: a time-series analysis for Canada*. *Applied Economics*, 47(37), 4007-4019.
- Kalantari, Mohsen, Ghezelbash, Yaghmaei, Bamshad (2011), *Analysis of spatial patterns of delinquency in informal settlement areas of the studied cities: Informal wireless settlement area in Zanjan*, *Geography and Development*, No. 24, p (In Persian).
- Kamal Ranjbar, Jalal and Niazi Mohsen (2007), *The Role of Non-Governmental Organizations (NGOs) in Time Prevention Management* (In Persian).
- Khyber, Solmaz (2008), *Promoting Environmental Security in Urban Neighborhoods Based on Urban Design Knowledge*, Master Thesis, Faculty of Architecture and Urban Planning, Iran University of Science and Technology, Tehran.
- Ki Nia, Mehdi (1991), *Fundamentals of Criminology, Criminal Sociology*, University of Tehran Press, Third Edition, Volume 2, November (In Persian).

- Matsukawa, Anna; Tatsuki Shigeo (2018) *Crime prevention through community empowerment: An empirical study of social capital in Kyoto, Japan*; *International Journal of Law, Crime and Justice*, Volume 54, PP: 89-101
- Modiri, Atosa (2006), *The crime of violence and the feeling of security in public spaces of the city*, *Social Welfare Quarterly*, Fifth Year, No. 22 (In Persian).
- Mohammadizadeh Kermannejad, Mojtaba., Zia al-Dini, Mohammad., (1394). *Causes and factors of social harms and the role of social crime prevention in reducing and non-recurrence of crime*, accepted article in the *Proceedings of the Second National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies*. 11-1 (In Persian).
- Najafi Aberandabadi, Ali Hossein (2016), *Crime Prevention*, *Collection of Articles in Honor of Dr. Mohammad Ashouri*, Samat Publications, p. 567 (In Persian).
- Najafi Aberandabadi, Ali Hossein, (1398), *United Nations Criminal Policy*, *Journal of Shahid Beheshti Legal Research*, No. 18 (In Persian).
- Narougheh, Nematollah et al. (2016), *The Relationship between Crime and Geography*, *Geography, Iranian Journal of Geographical Association*, Volume 18, Number 34 (In Persian).
- Omidi, Esmaeil and Ajaghzadeh Mohammadi, Seyed Mohammad (2016), *A Survey of Public Participation in Disciplinary and Social Crime Prevention (Case Study: Guilan Province - Citizens of Langrud County)*, *Guilan Quarterly Journal of Law Enforcement Knowledge*, No. 19, fifth period (In Persian).
- Parama Mitra, Suchandra Bardhan (2017) *Tracing the Importance of Safety Audit in Making Inclusive Cities: A Step Towards Smart Cities*; *Procedia Environmental Sciences*, Volume 37, PP: 420-428 (In Persian).
- Rabbani, Taha, (2012), *Proceedings of the First National Conference on Futurology*, Tehran, February (In Persian).
- Rezaei, Parviz and Del Avar, Mansoureh and Hamidi Madani, Narjes (2012), *A Study of the Relationship between Climatic Elements and Crime Rates, Case Study: Rasht and Bandar Anzali Countries*, *Natural Geography Quarterly*, Year 5, No. 16, Summer (In Persian).
- Rezvan A. Fathi M. (2010). *Investigating the factors related to the feeling of insecurity in urban areas; In District 3, District 17 of Tehran Municipality*, *Social Welfare Research Quarterly*, 12 (45); pp: 387-410 (In Persian).
- Rezvan, Ali, Fathi, Mansour (2012), *A study of factors related to feelings of insecurity in urban areas; In District 3, District 17 of Tehran Municipality*, *Quarterly Journal of Social Welfare*, Twelfth Year, No. 45, 410-387 (In Persian).
- Robert Ph. (dir) (2009), *L'Evaluation des Politiques de Sécurité et de Prévention de la Délinquance*
- Rostam Gorani, Ebrahim and Soodagar, Mahsa (2012), *A Study of Urban Security Indicators in Chahestani neighborhoods of Bandar Abbas*, *Quarterly Journal of Crime Prevention Studies*, Spring (In Persian).
- Sadeghi, Hossein, Shaghaghi Shahri, Vahid and Asgharpour, Hossein (2005); *Analysis of Economic Factors Affecting Crime in Iran*, *Tehran: Journal of Economic Research*, 68: 63-90 (In Persian).
- Safi Yari Neneh Karan, Prinaz and Salehi Tabrizi, Mina and Faramarzi Asli, Mahsa (2012), *Investigating the Relationship between Crime and the Sense of Security with the Structure of the Urban Form, Case Study: Imamiyeh District of Tabriz*, *The First National Conference of Thoughts and New technologies in architecture*, March 11, Tabriz (In Persian).
- Salehi Hikouei, Maryam (2005), *A Study of the Relationship between Shankeh Social Capital and Interpersonal Trust and Gender*, *M.Sc. Thesis, Faculty of Social and Economic Sciences, Al-Zahra University* (In Persian).

- Sahmpour, Hassan. (1400) *Analysis of the level of satisfaction of residents of informal settlements using the class model (sample case of Imam Khomeini port)*, *Quarterly Journal of Geography and Environmental Studies*, No. 40(In Persian).
- Sanaei, Solmaz (1399), *The feasibility study of integrated urban management with a forward-looking approach; Case Study of Tehran Metropolis*, *Geography, Iranian Journal of Geographical Association*, Volume 17, Number 60(In Persian).
- Sas, M., Snaphaan, T., Pauwels, L. J. R., Ponnet, K., & Hardyns, W. (2022). *Using Systematic Social Observations to Measure Crime Prevention through Environmental Design and Disorder: In-situ Observations, Photographs, and Google Street View Imagery*. *Field Methods*.
- Seifoddini F, Kalantari Mm Ahmadi S. (2014). *Investigating the effect of urban land use on the formation of spatial patterns of delinquency (Case study: District 17 of Tehran Municipality)*. *Journal of Human Geography Research*. 46 (1): 87, pp: 49-68.
- Sharif, M. (2009). *Training For Better Behavior*. Tehran: Teyfnegar (In Persian).
- Sharifah Khalizah Syed Othman Thani, Nor Hanisah Mohd. Hashim, Wan Hazwatiamani Wan Ismail (2016) *Surveillance by Design: Assessment Using Principles of Crime Prevention through Environmental Design (CPTED) in Urban Parks; Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Volume 234, , PP: 506-514(In Persian).
- Shaygan, Fariba and Asgharzadeh, Somayeh (1394). *The Position of People's Participation in Social Prevention of Drug Crime, Social Health and Addiction Quarterly*, Volume 2, Number 5 (In Persian).
- Soltani, Leila; Beik Mohammadi, Hassan, Heidari, Somayeh (2016) *Spatial analysis of the feeling of security in different urban areas studied: Ghods city; Article 7 Strategic Research on Security and Social Order; Volume 5. Number 3. pp. 104-87(In Persian)*.
- Taghvaei A A, Rafieian M. Rezvan A. (2011). *Analysis of the Relationship between Land Use Components with Reduction of Crime and Urban Insecurity (Case Study: District 17 of Tehran)*. *Human Geography Researches*, 43 (77); pp: 19-38 (In Persian).
- Varmziar, Mehdi (2008), *A Study of the Relationship between Family Social Capital and Juvenile Delinquency*, M.Sc. Thesis, Sociology, Mazandaran University (In Persian).
- Yadollahnia, Hajar (1400), *The effects of physical expansion on environmental resilience, a case study: the city of Babylon*, *Geography Quarterly*, Volume 19, Number 69 (In Persian).
- Zanjani H, Fathi E, Nourollahi T (2016), *Demography of Iran*. Statistics Research Institute. Tehran (In Persian).

Development of sustainable security in the light of crime prevention model for urban areas (Emphasis on District 17 of Tehran)

Shahram Soltani

PhD Student, Department of Criminal Law and Criminology, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Abbas Shaykh al-Islami *

Associate Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Abdolreza asghari

Associate Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Abstract

The growing population in the urban geographical zoning of developing countries, along with the inefficiency of social and economic programs, and especially social justice, has consequences that increase crime and delinquency is one of the most important. In such a way that the "conditions of the place" are very important in the presence or absence, spread or non-spread of the crime. For this reason, trying to develop sustainable urban security by identifying effective factors in crime prevention and ways to promote it has become one of the challenges for planners, officials and researchers in related fields. The purpose of this study is to identify the key factors affecting the development of sustainable security through the crime prevention model in District 17 of Tehran. Accordingly, the research method is descriptive, analytical and exploratory. 48 sub-variables of socio-cultural, economic, environmental and institutional factors extracted from in-depth semi-structural interviews (grounded theory) with 25 experts in the fields of judiciary, law enforcement, sociology and urban planning and integration with existing literature based on opinions Experts were identified and these factors were weighed through a fuzzy structural equation model (Mick McFuzzy Linguistic) in the framework of an Excel questionnaire and a survey of 50 experts, and then the findings were analyzed. The validity and reliability of the research were confirmed based on the opinion of experts and referring to the research literature. According to the research findings, 10 sub-variables of unemployment, socio-economic development, poverty and inequality, addiction, life satisfaction, social education, family cohesion, social participation, road network and access and light and light pollution as key factors in prevention Were selected from the crime. The results indicate the undeniable effects of social and economic anomalies in crime prevention in the region, and policymakers should develop crime prevention interventions with regard to such results.

Introduction

A historical look at human life patterns shows that security has played an essential role in its formation and evolution and has always influenced other dimensions of life as an important

* (Corresponding Author) sheikholeslami@mshdiau.ac.ir

element (Rezvan and Fathi 2011:388). The research shows that today and according to the developments and changes in urban societies, the government alone is not able to provide security. Based on this, researchers emphasize the role of civil society and other multiple factors in creating security (Bazrafshan, 2016:56), the sense of security and peace of citizens in the surrounding environment, work and life, commuting and leisure time, educational and cultural environments. And... it is one of the important factors affecting the quality of life of citizens, and in the meantime, the fight against crime and social deviations depends on the knowledge of crime-causing factors in these environments. In this regard, today crime and the feeling of insecurity against it in urban areas are among the main concerns of citizens. The results of some researches also confirm this. In Iran, two-thirds of the population lives in cities and this ratio is increasing day by day. The economic, social and cultural problems caused by urbanization on such a large scale require moving towards safe cities in accordance with sustainability criteria (Zanjani). , 2016:12).

In the meantime, unfortunately, in some areas of Tehran, due to various social and economic and even operational reasons, there are more favorable conditions for the emergence and intensification of insecurity; Therefore, people's social life has faced serious problems. Therefore, among the areas of Tehran that can be mentioned is the 17th district of Tehran municipality, which has characteristics such as high population density, narrow road network, low sense of belonging to the place, immigrant residents and low income strata. society and immigrants, abandoned and dilapidated houses and lands; Introvert blocking, lack of urban services within the context; Existence of extra-urban uses in the region, and they have worn-out texture and are very compact and dense (Seifoddini, 2014:53).

Although studies have been conducted in the field of crime and crime prevention in Tehran and the 17th region, but looking at the research literature and the studies done by others in the field of social security, it is clear that until now a prospective study related to key factors Crime prevention has not been done in the area under study (area 17) in recent years, which doubles the importance of the need for such a study. In other words, identifying the key drivers of crime prevention can accelerate the policy direction and horizon in the field of crime prevention and explain a more accurate view of the factors required for the direction of crime prevention in the region. This research aims to conduct such a study.

According to the role and spatial nature of urban areas, the environmental and geographical conditions in which people live, there is a correlation between crime and the level of sustainability in social, environmental (geographical), economic and organizational dimensions. Therefore, the main goal of this research is to "explain the sustainable security model of unsafe urban neighborhoods in the 17th district of Tehran with an emphasis on the crime prevention model"; And the main idea of this article is to identify the key drivers effective in crime prevention with an emphasis on economic, social, environmental and organizational factors to clarify the critical points in policies to increase sustainable security. In this regard; In relation to the main problem of the research, the questions that are raised: Which of the social, economic, environmental and institutional factors are the most influential variables extracted from the system? Which factors are the most influential system variables?

Materials and Methods

The current research is in the framework of "deductive-inductive strategy". In this regard, the research method is descriptive-analytical and exploratory. In this way, the method of collecting information and data of the current research is using library studies (to complete the theoretical foundations and background of the research and comparing the results of the research with the background of the research) and the field in the form of interviews with experts. The validity and reliability of the current research was confirmed through the method of "Ground Theory" and "Strauss and Corbin" theory and interviews with research experts, and the selected variables were included in the research process.

To discover the effective components and indicators in the model of crime prevention and sustainable security promotion of urban areas according to the results obtained from the statistical research community, i.e. interviewing experts and experts in related fields through the ground theory method and extracting effective variables. In crime prevention and their integration with existing theories, 48 components were identified in different social, economic, environmental and institutional fields. Based on this, the statistical population of the present study is 25 experts, including judicial and law enforcement experts, city planners and consultants active in the field of security and law enforcement planning, legal consultants, sociology, which has been determined based on the purposeful sampling method of the statistical population. After extracting the factors, the influence of these components on each other is measured and the key factors of the system are identified, along with the evaluation of the system's behavior based on the method of fuzzy structural equations in the form of Linguistic Fuzzy Micmac software. In the field of spatial territory; District 17 of Tehran and in the context of the time domain, the sampling of the present research was carried out in the early 1400s. The subject under investigation is the crimes in the 17th district of Tehran.

In order to estimate the influential variables of the crime prevention factors in the development of sustainable security in the neighborhoods of the 17th district of Tehran, after extracting the obtained factors, the researchers prepared an "expert-oriented" questionnaire interview to determine the weights of the criteria and from 50 judicial experts, law enforcement, urban planners and consultants active in the field of security and law enforcement planning, law consultants, sociology were used.

Results and Discussion

In order to analyze the results in the first step with a simple method, it can be found that the effect of the variables can be measured by considering the number of communication groups in the matrix. A variable that has a direct effect on a limited number of variables has a small effect on the whole system. In this way, the direct effectiveness of a variable can also be checked by considering the relevant column in the matrix. Therefore, the sum of the numbers of each row shows the influence of the relevant variable and the sum of each column of the graph is the influence of that variable, so all the variables and the environment containing them can be displayed by displaying them in a conceptual diagram with the axis of coordinates (influence-influence). shows the results of the influence and effectiveness of the system.

By observing the obtained results, the highly influential and directly influential variables of the system can be divided into economic, socio-cultural, environmental and institutional variables, each of which has a significant impact on crime or crime prevention. To achieve sustainable security development in the 17th district of Tehran. In this regard, the identified highly influential variables indicate that the levers and decision-making and policy-making institutions such as the judiciary, according to experts in this field, do not have such a direct and indirect influence on the entire system, but the factors of poverty and inequality, Economic growth and development, life satisfaction, family cohesion, addiction, education and matters related to the type of environment design can have a more decisive role in the significant increase or decrease of crime in the region. The theories of development are also based on these cases with a lot of emphasis, which will be analyzed and reviewed in the following. Also, in relation to the most influential factors, the obtained components show the greater influence of individual, family and social factors than other variables of the system, which shows the importance of these issues in crime prevention in this area. Other factors such as economic, institutional and environmental variables are placed in the next categories of influence with an equal number.

What is clear from the distribution of variables affecting crime in the 17th district of Tehran is the unstable state of the system. Most of the variables are scattered around the diagonal axis of the plane. Except for a few factors that show high effects, the rest of the variables have a similar situation. According to the mathematical rules in structural studies, the indicators in the north-west and south-east of the chart have a moderate to weak effect on the system. This is while the variables located in the northeast along with the variables located in the southwest of the system indicate a moderate to strong degree of influence and effectiveness in the system. Each number indicates the role of a variable, which in this study has 48 variables.

Conclusion

By comparing different approaches to explaining crime and theories of experts, it can be concluded that the influence of economic, socio-cultural, environmental, regional and organizational spheres is undeniable and only one approach cannot provide a complete explanation of the crime and one should look for a field of science that examines the crime with a multi-level explanation (macro and micro) and a multi-approach explanation. Based on this, in this article, various factors involved in committing crime were examined from the four perspectives of economic, cultural-social, urban-environmental and institutional-organizational factors (based on the opinions of experts and specialists) and the explanatory model of crime prevention in The direction of sustainable security development in the 17th region of Tehran Municipality was achieved.

Economic factors: Among the direct key factors that have an economic impact on the obtained results, three factors of unemployment, socio-economic growth and development, and poverty and inequality were obtained.

Social factors: Among the direct key social factors influencing crime, 5 factors of addiction, life satisfaction, social education, family cohesion and social participation were selected, and the multiplicity of social variables among the 10 most influential and key factors shows the undeniable importance of the issues. has a community in Tehran city and district 17.

Environmental factors: As a key principle, urban planners should pay attention to the fact that cities should be built in such a way as to satisfy the following minimum needs: people can see and be seen, hear and be heard, and be able to Help or run away. And as a result, there should not be a place to incite crime and insecurity in cities, and on the contrary, you should always make the environment coherent and the spirit of unity prevail in the public spaces of the city with physical and social interventions. In this regard, in this research, the two factors of road network and access, along with light pollution, were identified as the most important key factors in preventing crime and promoting the development of sustainable security in the 17th district of Tehran.

Based on this, social factors with 5 sub-indices were identified as having the most influence in the crime prevention model. Emphasizing the possibility of placing the unemployment factor among the two-faceted factors (very influential and highly influential) is also worth considering, and in this regard, the examination of the obtained results indicates the confirmation of the mentioned two factors and the placement of this variable among the two-faceted factors of the system.

Acknowledgements

I would like to express my gratitude to the excellent and worthy professor who guided this dissertation, Mr. Dr. Abbas Sheikhul Islami - who during his doctoral studies - and the wise and caring professors, Mr. Dr. Abdul Reza Asghari as a consultant, who in his best time, with Hassan Kindness and humility, they did not spare me any help in this field and with their valuable guidance, they made this research reach its destination, I am very grateful. Also, I would like to express my thanks and appreciation to the valuable foreign referees Mr. Farjiha and Dr. Azari Mateen and the respected professors Mr. Shaygan Far and Dr. Taji as internal referees whose opinions add to the richness of the thesis.

Keywords: Crime Prevention Propellants, Sustainable Security Development, Fuzzy Structural Equations, District 17, Tehran.
